

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/161/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

110/2012. (III. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. március 23-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** 2012. március 21-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. március 22-én postai úton terjesztette elő panaszát, a Budapest XIV. kerület, Hősök terén 2011. március 15-én fogatosított rendőri intézkedések és kényszerítő eszköz alkalmazások miatt. A panaszos a beadványát 2011. május 11-én kiegészítette.

I.

A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint a panaszos 2011. március 15-én az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából tartott rendezvényen vett részt Budapesten, a Hősök terén, amikor rendőri intézkedést fogatosítottak vele szemben.

A panaszossal szemben három rendőr fogatosított intézkedést, akik a ruházatukon azonosító számot és névkitűzőt viseltek, azonban adataikat a panaszos nem jegyezte fel. Emlékezete szerint az intézkedést vezető rendőr nem mutatkozott be, csak felszólította a panaszost, hogy igazolja magát. A másik két rendőr pedig egyáltalán nem szólalt meg az intézkedés ideje alatt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos közölte, hogy az iratai a tőle kb. tíz méterre parkoló járművében vannak. Az intézkedést vezető rendőr azt mondta, hogy „akkor velünk jön”. A rendőrök nem indokolták meg, hogy a panaszos miért nem vehette magához és mutathatta be okmányait, holott gépjárműve akadálytalanul megközelíthető lett volna. A panaszos ebből arra következtetett, hogy az igazolvány hiánya miatt állítják elő a rendőrségre.

A panaszos állítása szerint a rendőrök nem közölték vele az előállítás indokát – azt sem mondták meg, hogy milyen szabálysértést követett el –, sem azt, hogy hova és mennyi időre történik az előállítás.

Az előállítás során a panaszost testi kényszer alkalmazásával (kezeit hátracsavarva) a rendőrségi mikrobuszhoz kísérték. A panaszos közben megkérdezte tőlük, hogy „muszaj-e ennyire kitekerni a kezeit”. Az egyik rendőr azt felelte, hogy „muszaj”. A panaszos nem értette ezt az eljárást, mivel előállítása kezdetétől semmilyen ellenállást nem tanúsított. Amikor a szolgálati autóhoz érkeztek, a három előállítást fogatosító rendőr közül az egyik megjegyezte a panaszosnak, hogy „úgyis hárman vagyunk magával szemben”.

A panaszossal szemben a rendőrök ruházatátvizsgálást hajtottak végre, azonban annak indokát nem közölték, csak annyit mondtak neki, hogy ürítse ki a zsebeit, és amikor a kb. 3 cm nagyságú, fából készült keresztjét vett elő, az egyik rendőr negatív megnyilvánulást („pff”) tett. Amikor pedig az egyik rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy szűrő-vágó eszköz van-e nála, a másik rendőr megjegyezte, hogy „biztosan van”. A panaszos erre kétszer is megkérdezte ezt a rendőrt, hogy „mit mondott, biztos van?”. A másik intézkedő rendőr békésebb hangon megjegyezte: „na, pakoljon tovább”. Ekkor a panaszos ettől a rendőrtől is megkérdezte, hogy mit mondott a kollegája, de nem kapott választ.

Amikor a panaszost előállították, a rendőrök nem az akadálytalanabb, ténylegesen 10-20 méterrel hosszabb útvonalat választották (pedig akkor éppen az iratait tartalmazó gépkocsija mellett haladtak volna el), hanem az ünnepségre összegyűlt emberek tömege felé vitték ki a panaszost – amivel megítélése szerint tudatosan provokálni akarták a békésen ünneplő embereket.

A panaszossal szemben a rendőrök bilincset is alkalmaztak a Gyorskocsi utcai rendőrségi objektumba történő beszállításkor, illetve amikor onnan a Szent János Kórházba szállították vizsgálatra. A kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggésben a panaszos előadta, hogy előzetes figyelmeztetés nem történt, karjait előre helyzetben bilincseltek meg, és a kórházban tartózkodás ideje alatt vezetősárat is alkalmaztak. A közvetlen orvosi vizsgálatok időtartamát nem számítva kb. 4-5 órát tartották megbilincselte állapotban.

A panaszost a Gyorskocsi utcai objektumba állították elő, ahol meghallgatták, és annak során előkerültek az iratai is. Meghallgatásának kezdetén egy rendőri „jelentést” olvastak fel neki, amiben – úgy értette – olyasmit írtak le, hogy a panaszos előállítása közben a helyszínen megtagadta valamely nyilatkozat aláírását. A panaszos ezzel összefüggésben beadványában előadta, hogy őt a Hősök terén semmilyen nyilatkozat aláírására nem kérték fel.

Az előállítás időtartama alatt néhány mondatban jelezték a panaszosnak „bizonyos” jogait, illetve az előállított jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a fogdai elhelyezésekor megkapta. A panaszostól a fogdában történő elhelyezése előtt megkérdezték és

írásban is nyilatkoztatták arról, hogy kíván-e kirendelt védőt igénybe venni. A panaszos nem tudta, hogy a későbbiekre nézve ez milyen kihatással lesz, ezért kérte, hogy a „jogi képviselőt kér/nem kér” rovathoz saját kezűleg odaírhasa, hogy „jelenleg” nem kér. A jelen levő rendőrök ezt nem akarták neki megengedni, a panaszos pedig – jogi ismeretek hiányában – nem akarta aláírni, ezért egy idő után hívtak egy felettest, hogy megtudják, megengedhetik-e a panaszosnak a nyomtatványra írást.

A panaszos a rendőrségi fogdára való befogadását követően kapott egy üres papírlapot, amire rögtön írt egy néhány soros panaszt.

A panaszost szóban kioktatták jogairól, illetve rendelkezésére bocsátottak nyomtatványokat a magyarországi jogvédő szervezetek elérhetőségeiről és kapott egy „Tájékoztató” elnevezésű dokumentumot, amelyekben szerepelt a Testület elérhetősége is. A panaszos kihallgatását végző „hölgyek és a jelen levő jogász úr” is jelezték a Testület létezését és működését.

A panaszos előállításának időtartama – az arról szóló igazolás szerint – 2011. március 15-én 11 óra 20 perctől 22 óra 5 percig tartott, ami után még a kijáratig kísérték és kiengedték. Ténylegesen kb. 22 óra 30 perckor szabadult. A panaszos megkapta az igazolást és az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló határozatot is. Az előállítás indokáról azonban csak a kihallgatásakor és az arról szóló jegyzőkönyvből értesült.

A panaszos sérelmezte beadványában azt is, hogy a rendőri intézkedés során a tulajdonát képező, „Magyar Nemzeti Gárda – Gárda Motorosok” feliratú zászlóját elveszítette, valószínűsíti, hogy azt a rendőrség lefoglalta. A lefoglalásról a panaszos nem kapott jegyzőkönyvet, illetve határozatot, illetve a lefoglalásról szóban sem tájékoztatta őt a rendőrség.

2) A panaszos előadta, hogy a www.youtube.com internetes oldalon szereplő, 2011. március 15-én készült felvételek közül nem talált olyat, amelyiken konkrétan az igazoltatás helyén minden kétséget kizáróan felismerte magát. Ugyanakkor a birtokában van olyan felvétel, amit az internetre nem töltöttek fel, és bizonyítékként szolgálhat.

A panaszos azonban utóbb nem küldte meg a Testület részére az említett felvételt.

II.

1) I. J. (a továbbiakban: főszervező) 2011. február 9-én elektronikus levélben jelentette be a rendőrségnek, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) alapján 2011. március 15-én, Budapesten, a Hősök terén rendezvényt kíván tartani 11 és 13 óra közötti időben. A rendezvény helyszínéként a fenti címen található emlékmű előtti területet jelölte meg, továbbá jelezte, hogy a rendezvény célja emlékezés az 1848-as szabadságharcra.

A bejelentés szerint a szervezők egy hangosító kocsit segítségével oldják meg a hangosítást, saját áramellátással. Felállítani terveznek egy kb. 1 x 1 x 0,8 m nagyságú, előre elkészített emelvényt, amelyről a felszólalók beszélni tudnak. A rendezvényre érkezőknél különböző zászlók lesznek, transzparenszeket azonban a tervek szerint nem visznek magukkal. A

résztevők a helyszínen 10 óra 30 perckor kezdenek gyülekezni. A rendezvény 11 órakor a Himnusz eléneklésével veszi kezdetét. A főszervező jelzi, hogy a felszólalók személyét a program végleges összeállítását követően, de legkésőbb a rendezvény előtt 72 órával közli. A rendezvény a Szózat és a Székely himnusz eléneklésével ér véget legkésőbb 13 órakor. A rendezvény helyszínét a résztvevők legkésőbb 13 óra 30 percig egyénileg elhagyják. A rendezvényen várhatóan 200-250 fő vesz részt, a rendezők létszáma pedig 25 fő, akik megkülönböztető kitűzöt kapnak. A főszervező utal rá, hogy amennyiben szükséges, a helyszínen további személyeket jelölnek ki rendezői feladatok ellátására. A rendezvény felelős szervezőjeként a szervező a rendőrséget tájékoztatta elérhetőségeiről.

2) A rendőrség képviselői és a főszervező a fent ismertetett bejelentéssel összefüggésben 2011. február 10-én egyeztető tárgyalást tartottak. A jegyzőkönyv tanúsága szerint, annak keretében a rendőrség tájékoztatta a főszervezőt a rendezvény megtartásával kapcsolatos jogszabályi előírásokról – így a Gytv. vonatkozó rendelkezéseiről, a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 212/A. §-ában rögzített, egyesülési joggal való visszaélés bűncselekményének törvényi tényállásáról, valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 152/B. §-a szerinti feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállásáról –, a szervező és a rendőrség feladatairól. A főszervező – a bejelentésben foglaltakkal összhangban – ismertette a rendezvény megtartásával kapcsolatos tudnivalókat, és jelezte, hogy szervezetként a Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület, a Magyar Nemzeti Gárda Mozgalom, a Konzervatív Antibolsevista Szövetség és a Gárda Szövetség jelezte csatlakozási szándékát, de ahhoz a továbbiakban bárki szabadon csatlakozhat. Tájékoztatást nyújtott arról, hogy a rendezvényt „nemzetinek ítélt internetes oldalon” is meghírdették, továbbá, hogy a résztvevők terepszínű, de nem egységes ruhát fognak viselni, és mellőzik a bíróság által feloszlattott társadalmi szervezet jelképeire utaló jeleket.

3) Bejelentését a főszervező 2011. március 9-én írt levelében az alábbiak szerint pontosította. Az előzetesen bejelentettől eltérően az előkészületek 8 óra 30 perctől veszik kezdetüket, mivel a hangosítás beállításához több időre van szükség, mint ahogyan azt előzetesen tervezték. A korábbi bejelentésben foglaltaktól eltérően a színpad mérete 3,6 x 1,2 x 0,6 m lesz, amelyhez egy 1,2 x 1,2 x 0,3 m-es fellépő tartozik. Az előzetesen megbeszéléteket figyelembe véve ezek alját ellátják a díszburkolatot védő bevonattal. A főszervező közli a felszólalók és fellépők nevét, és azt is, hogy a résztvevők várható létszáma a visszajelzések alapján az előzetesen bejelentett létszámhoz képest mintegy 100-150 fővel nagyobb. A főszervező és a szervezők gondoskodnak a résztvevők létszámának megfelelő számú rendezőről. Mivel a visszajelzések alapján motorosok részvételére is számítani lehetett, a bejelentés kiegészítésében a főszervező kérte a rendőrséget, hogy a motoroknak a színpadtól nézve balra, a Hősök tere Szépművészeti Múzeum felőli oldalán, a díszburkolat melletti betoncsíkon biztosítson parkolóhelyet. A helyszín eredeti állapotába történő visszaállításának határidejét továbbá 14 óra 30 percben jelölte meg.

4) Budapest rendőrfőkapitánya 2011. január 5-én kelt egyedi utasításában elrendelte Budapest területének 2011. január 6-án 0 órától 2011. június 30-án 24 óráig tartó fokozott ellenőrzését a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltak alapján. A feladat végrehajtására beosztott állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat- és járműátvizsgálás végrehajtása, az esetleges jogsértések kialakulásának a megakadályozása, továbbá a társszervek felkérésére közreműködés az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában és

jogsértés észlelése esetén az Rtv. 13. §-a alapján a szükséges intézkedések végrehajtása. Az Indokolás szerint a Magyar Köztársaság 2011. január 1. és 2011. június 30. között első ízben tölti be az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztségét. Az EU elnökséggel kapcsolatos feladatok ellátása során jelentős számú – mintegy 260 – nagy érdeklődést és a nemzetközi figyelmet is vonzó rendezvény – csúcstalálkozó, miniszteri konferencia, informális miniszteri találkozó, vezetői értekezlet, szakértői ülés – megrendezésére kerül sor, amelyek eseménymentes, zavartalan lebonyolítása kiemelkedően fontos nemzeti érdek. A hivatalos politikai találkozókkal párhuzamosan Magyarország európai uniós elnökségének fél éve alatt több száz, az Európai Unióhoz kapcsolódó kulturális programot tartanak; a rendezvények – elsősorban koncertek, kiállítások és konferenciák – többségének helyszíne Budapest lesz.

Az EU tagországainak eddigi elnökségei idején számos példa volt be nem jelentett, spontán, vagy ún. „gyors reagálású” demonstrációk megtartására egy-egy döntés meghozatalát követően. Nemzeti és nemzetközi érdek, hogy ilyen jellegű tüntetések esetleges előfordulása esetén a külföldi delegációk biztonsága a legteljesebb mértékben biztosítva legyen. A fentiekben túlmenően a külföldi delegációk Budapest területén történő vonulásának akadálymentes biztosítása is a rendőrség feladata, ami további rendőri állományt vesz igénybe. Meghatározott értekezletek, szakértői ülések megtartására, a fent említett kulturális programokra, a delegációk vonulására a főváros bármely részén sor kerülhet, amire tekintettel indokolt és szükséges a főváros teljes területén a fokozott rendőri jelenlét.

Mivel Magyarország nemzetközi megítélését jelentős mértékben befolyásolja, hogy az elnökséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására akadálymentesen és biztonságban kerüljön sor, indokolt a fokozott rendőri jelenlét szükség szerinti alkalmazása a fővárosban.

5) Egy r. alezredes 2011. március 15-én készített jelentésében az alábbiakról tájékoztatta Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettesét.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 163. évfordulója alkalmából rendezett nemzeti ünnep és a kapcsolódó rendezvények rendőri biztosításáról szóló biztosítási tervben írtaknak megfelelően az alezredes helyszínparancsnoki feladatot látott el Budapest XIV. kerületében, a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán megtartott, és a főszervező által bejelentett rendezvényen.

A rendelkezésére álló erőket a Készenléti Rendőrség két szakasza alkotta, valamint 6 fő bűnügyi nyomozó a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állományából. A helyszínparancsnok helyettese egy r. őrnagy, a bűnügyi parancsnok egy r. őrnagy volt, a helyszínbiztosításban közreműködött továbbá még egy r. őrnagy is.

Az alezredes 2011. március 15-én 9 órakor érkezett a helyszínre, ahol elosztotta a feladatokat, eligazítást tartott, és meghatározta a biztosítási feladatban részt vevők helyét. Rendelkezésére állt egy terepjáró is, amely kameráival követte a téren zajló eseményeket. A helyszínen jelentkezett az alezredesnél a rendbiztos, akit meghallgatott arról, milyen tájékoztatást kapott a rendezvény főszervezőjétől. A rendbiztos elmondta, hogy a főszervező az alig néhány perccel korábban megtartott megbeszélésen kijelentette, hogy mindenben be kívánja tartani a vonatkozó jogszabályi előírásokat. A helyszínen tartózkodó rendőri erők 9 óra 30 perckor elérték a készenlétet.

9 óra 15 perctől kezdődően egyre több katonai jellegű ruházatot viselő személy érkezett a Hősök tere, akiken jellemzően terepszínű nadrág és zubbony vagy sötétzöld póló volt, valamint terepszínű Bocskai-sapka. Többek nemzeti színű, illetve árpádsávós lobogót tartottak, és számos résztvevő pólóján Magyar Nemzeti Gárda felirat volt olvasható.

9 óra 50 perc körül észlelték a rendőrök, hogy a téren felállított dobogó előtti területen a résztvevők katonai alakzat kialakításán fáradoznak. Jól kivehető volt, amint a fent leírt egyforma ruházatot viselő személyek sorokat és oszlopokat alakítanak ki. Ezzel párhuzamosan a helyszínen lévő bűnügyi állomány azt jelentette, hogy a Magyar Nemzeti Gárda „avatásra” készül, amelyet még a rendezvény 11 órára bejelentett megkezdése előtt meg kívánnak tartani.

Ekkor az alezredes a rendbiztossal együtt megkereste a főszervezőt, akinek ismételt felhívta a figyelmét arra, hogy a katonai jelleget mellőzzék a rendezvényen, alakzatot ne alakítsanak ki, vezényszavakat ne használjanak, illetve „katonai jelleget magán hordozó menetet” ne „hajtsanak végre”. A főszervező erre azt válaszolta, hogy nem tudja, miért gondolják a rendőrök, hogy a résztvevők ilyesmire készülnek, hiszen „pusztán a téren való felállást próbálják beállítani” az ünnepség elejéig, vitatta továbbá, hogy ez az elhelyezkedés katonai jellegű lenne. Ennek azonban ellentmondott az, hogy a megbeszélés alatt legalább húsz fő oszlopokba és sorokba rendeződve állt fel a téren kialakított színpaddal szemben.

Mivel a főszervezővel az alezredes nem tudott kompromisszumra jutni, visszatért a terepjáróhoz, és jelentette a Rendezőnek a történeteket, egyben jogi alcsoportot kért a helyszínre. A téren kialakult helyzet, valamint a helyszínen tapasztaltak előre vetítették, hogy jogsértésre kerülhet sor, amelynek szakszerű megítélése mindenképpen jogi segítséget igényelt. Ezalatt a téren az alakzatok kialakítása folytatódott, és a megjelentek száma megnőtt, így hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy a rendelkezésre álló erők nem elegendőek egy esetlegesen szükségessé váló intézkedés biztonságos megkezdéséhez. A jogi alcsoport helyszínre érkezésekor az alezredes tájékoztatást adott a kialakult helyzetről, és állásfoglalást kért abban a kérdésben, hogy az megvalósít-e valamilyen jogsértést. Ezzel egyidejűleg utasította a rendbiztost, hogy keresse meg a főszervezőt, és tájékoztassa arról, hogy amennyiben azonnal nem hagynak fel az alakzatállítással, úgy a rendőrök igazoltatás alá vonják valamennyi résztvevőt, és szabálysértési eljárást kezdeményeznek ellenük, amennyiben pedig a szabálysértést továbbfolytatják, úgy előállításukra kerül sor. A rendbiztos elmondása szerint ezt a főszervező tudomásul vette, és ezt követően a rendőrök azt tapasztalták, hogy az addig sorokban és oszlopokban álló terepruhás személyek helyük megváltoztatása nélkül leülnek a földre, a főszervező szerint ugyanis, aki ül, az nem lehet része alakzatnak.

Közben folyamatosan érkeztek a helyszínre az odavezényelt megerősítő erők a Készenléti Rendőrség kötelékéből. Az alezredes és a jogi alcsoport pedig közelebb ment a rendezvényen felállított színpadhoz, és a Múcsarnok Dózsa György út felőli sarkánál állva észlelték, hogy a Felvonulási tér irányából alakzatban közeledik mintegy harminc fő, akik a téren már elhelyezkedett személyekkel megegyező ruházatot viseltek. Ekkor, 10 óra 15 perckor a Rendező utasítást adott arra, hogy az alezredes a helyszínparancsnokságot további intézkedésig adja át, ami meg is történt. Mivel az ezt követő intézkedéseket már más irányította, az általa folytatott rádióforgalmazások és kiadott utasítások tekintetében a r. alezredes utal rá, hogy csak részinformációkkal rendelkezik.

Az intézkedések eredményeképpen a jogsértő cselekmények folytatását a rendőrség megakadályozta, és 13 fő előállítását végezte el részben szabálysértés, részben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A helyzet normalizálódását követően, 11 óra 50 perckor a r. alezredes ismételtén átvette a helyszínparancsnokságot. Ezt követően fokozatosan csökkent a Hősök terén jelen lévő tömeg létszáma, amely immár nem mutatott katonai jelleget, a jelenlévők laza csoportokban beszélgettek, majd mintegy 80 fő átkelt a Dózsa György úton és a belváros irányába indult. Követte őket a terepjáró, hogy mozgásukról a rendőrség pontos információval rendelkezzen.

A térről ezt követően teljesen eltűnt a tömeg, a színpadot szétszerelték, és 12 óra 15 perckor már senki sem volt jelen a rendezvény résztvevői közül. 12 óra 30 perckor az alezredes jelentette, hogy az esemény véget ért, és engedélyt kért a távozásra, amelyet meg is kapott.

6) Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese a sérelmezett eseményekkel összefüggésben levelet írt a BRFK hivatalvezetőjének. A dokumentum az előzőekben említett információkon túl az alábbiakat tartalmazza.

A főszervező és a rendőrség részvételével tartott egyeztető tárgyaláson felhívták a szervező figyelmét a Btk. 212/A. §-ában rögzített, egyesülési joggal való visszaélés bűncselekményének törvényi tényállására, valamint a Szabs. tv. 152/B. §-a szerinti feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállására. A főszervező a tájékoztatást tudomásul vette és elmondta, hogy a rendezvényt a jogszabályok betartásával fogják megtartani.

A nap eseményei az alábbiak szerint zajlottak:

- 8 óra 35 perckor a rendbiztosi alcsoport megjelent a helyszínen, a főszervező akkor még nem érkezett meg.
- 8 óra 55 perckor megtörtént a kapcsolatfelvétel a főszervezővel, aki arról adott tájékoztatást, hogy a jogszabályi előírások betartása mellett kívánja megtartani a rendezvényt.
- 9 óra 30 perckor kb. 50 fő várakozott a helyszínen a rendezvény megkezdésére.
- 9 óra 50 perckor felhívták az állomány figyelmét arra, hogy „gárdaavatásra” kerülhet sor, és ismételtén felvette a rendőrség a kapcsolatot a főszervezővel, akit figyelmeztettek a jogszabályok betartására. Ekkor a résztvevők létszáma kb. 80 fő volt. A rendőrség a Hősök terére megerősítő erőt irányított.
- 10 óra 5 perckor „Magyar Nemzeti Gárda” feliratú kabátban, pólóban kb. 30 fő indult el az 1956-os emlékműtől szakaszalakzatban.
- 10 óra 10 perckor az igazoltatások megkezdődtek, az alakzatot megszüntették.
- 10 óra 14 perckor a résztvevők létszáma kb. 100 főre növekedett a Hősök terén.
- 10 óra 20 perckor a főszervezővel a rendőrség újra kapcsolatba lépett. A főszervező arról nyújtott tájékoztatást, hogy a rendezvény 11 órakor kezdődik, a szakaszalakzatban vonuló személyekről pedig nem rendelkezett információval. A főszervezővel a rendbiztos tisztázta, hogy ő a felelős a rendezvényért és az odaérkezőkért is.
- 10 óra 22 perckor újabb rendőri intézkedés kezdődött, az igazoltatott személyekkel szemben szabálysértési feljelentést kezdeményeztek az eljáró rendőri erők, és felhívták arra is a figyelmüket, hogy amennyiben a szabálysértést tovább folytatják, előállításukra kerül sor.

- 10 óra 28 perckor az intézkedés befejeződött, 29 fővel szemben szabálysértési feljelentés készült, ők a nyilatkozat aláírását egyöntetűen megtagadták.
- 10 óra 33 perckor a Hősök terén a parancsnokságot a r. alezredestől átvették.
- 10 óra 43 perckor információ érkezett arról, hogy az avatandó személyek hozzátartozói gyűrűt kívánnak vonni a rendezvényen résztvevők köré, amíg az eskütétel véget nem ér. A felvételek alapján is megállapítható, hogy a téren alakzatban állóknak címezve az „Adjon az Isten! Szébb jövőt!” speciális köszöntés és a „Vigyázz, igazodj!” vezényszavak hangzottak el, amely egyértelműen szervezettségre utal.
- 10 óra 50 perckor a helyszínparancsnok az alakzatban álló személyeket tájékoztatta, hogy cselekményük szabálysértést valósít meg, és felszólította őket annak befejezésére, ellenkező esetre pedig rendőri intézkedést helyezett kilátásba velük szemben. 10 óra 51 perckor a felszólítás második, majd 10 óra 52 perckor harmadik alkalommal is elhangzott, de a téren egységes formaruhában megjelent személyek továbbra is alakzatban álltak.
- 10 óra 58 perckor a rendőrök megkezdték az intézkedést az alakzatban állókkal szemben, a téren ekkor kb. 500 fő tartózkodott. Az érintettek a felszólításokra nem reagáltak, magatartásukkal nem hagytak fel.
- 11 óra 25 perckor a szervezők megtámadták a rendőri erőket.
- 11 óra 27 perckor megkezdődött a forgalomszabályozás az Andrassy út és a Dózsa György út kereszteződésénél.
- 11 óra 29 perckor a helyszínparancsnok utasítására a rendbiztos felvette a kapcsolatot a főszervezővel, aki ezt követően, 11 óra 33 perckor befejezettnek nyilvánította a rendezvényt, mivel a rend olyan szinten megbomlott, hogy nem volt esély annak visszaállítására.
- 11 óra 30 perckor megkezdődtek az előállítások.

A biztosítási feladatok végrehajtása idején a helyszínen tartózkodott a jogi alcsoport is, amelynek tagjai nagy szakmai jártassággal rendelkeznek a bűncselekmények, szabálysértések megítélése tekintetében. A rendészeti helyettes ennek kapcsán megjegyzi, hogy a Btk. 269/A. §-ába ütköző Nemzeti jelkép megsértése bűncselekmény kapcsán („Aki nagy nyilvánosság előtt a Magyar Köztársaság himnuszát, zászlaját vagy címerét sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, vagy más ilyen cselekményt követ el, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”) országosan 5 db eljárás indult, de egyik sem jutott el bírósági szakba, így nincs kialakult bírósági gyakorlata a tényállás megítélésének, a beosztotti és a parancsnoki állomány ugyanakkor ismeri a Btk. vonatkozó rendelkezéseit.

A kuruc.info.hu internetes portál felvételein is látszik továbbá, hogy az intézkedéseket a Himnusz eléneklésének kezdetekor már folytatták a biztosításba beosztott kollégák, ezért felvetődik annak a lehetősége, hogy a Himnusz éneklésével akarták a résztvevők megghiúsítani az intézkedéseket.

A Himnusz alatti tiszteletadásra vonatkozóan a levél az alábbi jogszabályi rendelkezéseket idézi, és megjegyzi, hogy azokat a helyszínen jelen volt parancsnokok ismerték és alkalmazták a munkájuk során.

A panaszolt rendőri intézkedés időpontjában hatályos Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 105. §-a

értelmében „(1) A rendőrség egyenruhát viselő tagjai, a rendőr csapatok és egységek a rendőrség alaki szabályzata előírásainak megfelelően teljesítenek tiszteletadást. (2) A rendőrség egyenruhát viselő tagjai találkozáskor egymásnak tiszteletadást teljesítenek. Alárendeltek és alacsonyabb rendfokozatúak előre tisztelegnek. Az egyenlő rendfokozatúak kölcsönösen tisztelegnek egymásnak. (3) A rendőrség egyenruhát viselő tagjai kölcsönös udvariasság alapján a rendfokozat figyelembevételével tiszteletadást teljesítenek a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek egyenruhát viselő tagjainak. (4) A rendőr fentiekén kívül tiszteletadást teljesít:

- a) a Himnusz, a Szózat és az Európai Unió Himnusza elhangzása alatt, továbbá rendezvényeken más államok himnuszának elhangzásakor,
- b) a Magyar Köztársaság állami zászlajának,
- c) síremlékek, emlékművek előtt, ha ott díszőrség áll,
- d) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek csapatzászlói előtt,
- e) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek egységei által kísért temetési menetnek.

(5) A kötelező tiszteletadás szabályai – a helyzetnek megfelelően – nyilvános helyeken, közlekedési eszközökön is érvényesek. (6) Ha az előljáró (feljebbvaló) a rendőrt megdicséri, «Hazámat szolgálom» szavakkal kell válaszolni. (7) Csoport vagy kötelék megdicsérése esetén a parancsnok válaszol. (8) Tiszteletadást nem kell teljesíteni:

- a) rendőri intézkedés közben,
- b) forgalomirányításakor,
- c) kísérő őri feladat ellátása közben,
- d) személybiztosítás, lakásbiztosítás, programhely-biztosítás és útvonal-biztosítás közben,
- e) járművezetés közben,
- f) az alaki szabályzatban meghatározott egyéb esetekben.”

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Alaki Szabályzata kiadásáról szóló 8/1999. (III. 8.) ORFK utasítás a tiszteletadás végrehajtásának szabályait az alábbiak szerint foglalja össze.

„66. A tiszteletadás kötelező:

- a magyar Himnusz, a Szózat továbbá más államok himnuszának felhangzásakor;
- a Magyar Köztársaság állami zászlajának;
- a népek és hazánk szabadságáért, függetlenségéért, a társadalmi haladásért elesett magyar hazafiak és más népek harcosainak síremléke, emlékműve előtt, ha ott díszőrség áll;
- a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek csapatzászlói előtt;
- a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek egységei által kísért temetési menetnek.

A kötelező tiszteletadás szabályai – a helyzetnek megfelelően – nyilvános helyeken, közlekedési eszközökön is érvényesek. Állami ünnepségek, egyházi szertartások, demonstrációk, sportrendezvények, stb. színhelyén elhangzó Himnusz és a Szózat lejátszásának időtartama alatt az ott kötelekben szolgálatot teljesítő rendőr „Vigyázz!” állással hajtson végre tiszteletadást úgy, hogy az a figyelmét a feladat végrehajtásáról nem vonhatja el.

Tiszteletadást nem kell teljesíteni:

- rendőri intézkedés közben;
- forgalomirányítás végrehajtásakor;
- helyszínelés végrehajtása során;
- kísérő őrszolgálat alkalmával;
- járművezetés közben;
- mozgó járművön és mozgólépcsőn;
- az étkezésre kijelölt helyen, étkezéskor;

- hálóteremben (körletben) pihenő, takarodó elrendelése után;
- betegszobában;
- kórteremben;
- segélyhelyen, orvosi rendelőben;
- színház, mozi, hangverseny, sportlétesítmény nézőterén;
- társadalmi szervezetek rendezvényein;
- közhasználatú és szolgálati járműre történő le- és felszállás közben;
- közúti gyalogátkelőhelyen történő áthaladás közben;
- rendőri csapaterővel megoldandó szolgálati feladatok, lögyakorlat végrehajtása során a pihenőhely kivételével;
- műhelyben, gépkocsi telepen, laboratóriumban, gépteremben, távbeszélő és távgépíró központban, rádióállomáson.

Ahol tiszteletadást nem kell teljesíteni, az érkező előjárónak (feljebbvalónak) a jelenlevők parancsnoka (rangidős), illetve az ügyeleti szolgálatot ellátó – vezénylés nélkül – tegyen jelentést, ha annak előfeltételei adottak. Az előjáró, feljebbvaló köszöntő szavaira a jelenlevők kötelesek válaszolni. Állóhelyben a tiszteletadást „Vigyázz” állásban a tiszteletadás módjait képező szabályok (eltérések) betartásával kell végrehajtani. A tiszteletadást minden esetben határozott, gyors mozdulattal, az előjáró, feljebbvaló felé – annak szemébe – irányuló tekintettel kell végrehajtani. A tiszteletadás fogadása (viszonzása) az adott helyzetre előírt módon minden esetben kötelező.”

A panaszolt események helyén és idején összesen 16 fővel szemben fogantatosított a rendőrség személyi szabadságot korlátozó intézkedést, amelynek jogalapja szabálysértés felszólítás ellenére történő továbbfolytatása, bűncselekmény elkövetésének gyanúja, illetve azon ok volt, hogy az előállított személy a rendőr felszólítására nem tudta magát hitelt érdemlően igazolni.

Az előállított személyek közül 2 fővel szemben egyesületi joggal visszaélés bűncselekménye; 1 fővel szemben hivatalos személy elleni erőszak büntette; 1 fővel szemben hivatalos személy elleni erőszak büntette és felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése; 7 fővel szemben felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése; 2 fővel szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése; 1 fővel szemben személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése szabálysértése; 1 fővel szemben felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés és rendzavarás szabálysértése miatt indult eljárás; míg további 1 főt körözés miatt állították elő. Az előállított személyek közül összesen 8 fővel szemben rendelte el a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság a szabálysértési őrizetbe vételt.

7) A BRFK Hivatalvezetője a sérelmezett események kapcsán a Testület által feltett kérdésekre válaszlevélben reagált. A dokumentum a fent ismertetett információkon túl az alábbiakat tartalmazza.

A rendezvény során három alkalommal – 10 óra 50 perckor, 10 óra 51 perckor és 10 óra 52 perckor – hangzott el rendőri felszólítás az alábbi tartalmakkal.

„Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél, tájékoztatom Önöket, hogy cselekményük jogsértő, ezért felszólítjuk Önöket, hogy a jogsértő cselekményt fejezzék be, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

„Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél. Tájékoztatom Önöket, hogy az alakzatban állásuk és az eskütételük jogsértő, ezért felszólítom Önöket, hogy a jogsértő cselekményt hagyják abba, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

„Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél. Tájékoztatom Önöket, hogy az alakzatban állás és az eskütételük jogszabálysértő, ezért felszólítom Önöket, hogy a szabálysértést fejezzék be, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

A felszólítások mind a rendőrség, mind a résztvevők által készített és egyes videomegosztó portálokon elhelyezett felvételeken hallhatóak.

A rendezvény felosztatására sem a Hősök terén, sem más helyszínen nem került sor. A rendőrség nem tett továbbá intézkedéseket a rendezvény megtartásának megakadályozására, csupán a jogsértést elkövető személyekkel szemben lépett fel, ennek keretében a rendezvény színpadáról is előállított két személyt. Arra vonatkozóan nincs rendőrségi dokumentáció, hogy a rendőrök megszakították volna a hangosítást, ugyanakkor a rendőri álláspont szerint a hangosítás kiiktatása nem lett volna jogsértő az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése és a 13. §-ának (3) bekezdése alapján, mivel a nagy hangerő a már megkezdett rendőri intézkedéseket zavarhatta.

Intézkedéseket a felszólítások ellenére a téren tartózkodó, formaruhát viselő és alakzatban álló személyekkel szemben kezdeményeztek, akik a felszólításokra nem reagáltak. Ennek jogalapja általánosságban az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése – azon belül a közrend, közbiztonság védelme – és 30. §-ának (1) bekezdése volt. Mivel a rendezvény során több típusú jogsértés – szabálysértések, bűncselekmények – elkövetésének gyanúja is felmerült, az intézkedések jogalapja egyes esetekben ettől eltért.

A rendőri intézkedéssorozatban a Készenléti Rendőrség két szakasza, a BRFK csapaterős egységének négy mobilcsoportja, illetőleg a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság hat fős bűnügyi szolgálata vett részt, ami a rendőri álláspont szerint a résztvevők számához képest nem tekinthető magas létszámúnak. A rendőrök az intézkedéseket már a rendezvény hivatalos megnyitója előtt megkezdték, azt megelőzően azonban nem tartózkodtak a Hősök terén.

A főszervező vonatkozásában a Hivatalvezető előadja, hogy a nap folyamán folytatott egyeztetések során elhangzottak alapján megállapítható, hogy a rendezvény biztosítását ellátó rendőrök – arról szerevén tudomást, hogy a rendezők „gárdaavatást” kívánnak tartani – folyamatosan figyelmeztették a főszervezőt arra, hogy az alakzatban állás és az eskütétel jogsértő, azzal hagyjanak fel. Ennek ellenére – az eseménysorról készült felvételek alapján ez kétségtelenül megállapítható volt – a formaruhában érkező személyek a Hősök terén rendezett oszlop- és vonalalakzatot vettek fel, szervezeten álltak fel. A felvételek alapján beazonosítható volt az alakiságra jellemző alakzat, az oszlop, a vonal, a sor, a térköz és a távköz, mely jogsértő voltáról a főszervezőt a rendbiztosok, illetőleg a biztosítás parancsnoka több alkalommal is tájékoztatták.

8) 2011. március 16-án a főszervező a Magyar Nemzeti Gárda parancsnokaként közleményt adott ki, amelyet elektronikus úton a rendőrségnek is megküldött, és amely lényegileg a következőket tartalmazza.

A rendőrség előző nap erőszakkal oszlatta fel a Magyar Nemzeti Gárda megemlékezését annak ellenére, hogy azt a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően bejelentették. A szervezők célja az volt, hogy a rendezvényt „rendben és szemre tetszetősen” tartsák meg, ennek érdekében folyamatosan egyeztettek a helyszínbiztosítás parancsnokával arról, hogy hogyan helyezkedjenek el a gárdisták ahhoz, hogy ne sértsék meg „az amúgy sem létező alakzatban állás törvényt”, végül üres négyszög megformálásában állapodtak meg.

Az ünnepség megkezdésének közeledtét a színpadon dobosok jelezték dobolással, versekkel, imával. Ekkor az időközben megérkezett rendőrségi hangosító kocsiból felszólították a résztvevőket, hogy az alakzatban állás és az eskütétel jogsértő, fejezzék azt be. A főszervező magyarázatot kért a biztosítás parancsnokától, de kiderült, hogy őt időközben leváltották. Az új parancsnokhoz nehezen sikerült közelebb jutnia. Közölte vele, hogy a rendezvény résztvevői nem állnak alakzatban, és esküt sem tesznek, a műsor hivatalos része még el sem kezdődött, a dobosok épp imát mondtak. Ennek ellenére a biztosítás parancsnoka továbbra is fenntartotta a véleményét, és a megjelent rendőrök minden résztvevőt igazoltatni kezdtek. A dobosok után a további félreértések elkerülése végett a főszervező bement a mikrofonba, hogy a jelenlévők semmilyen felosztatott társadalmi szervezetnek nem tagjai, és a Himnusz eléneklésével kezdetét veszi a hivatalos program. Az éneklés közben azonban rendőrök jelentek meg a színpadon, és a két előadót a Himnusz befejezése előtt elvitték. Amikor pedig a rendezők a műsort folytatni akarták, egyszerűen kikapcsolták az áramot. A rendőrök a tér több pontjáról nyomultak a gárdisták közé, és igazoltatták őket. A főszervező tájékoztatást kért, hogy mikor folytatódhat a rendezvény, amelyre a válasz az volt, hogy az intézkedés után. Közben a jelenlévő nézők is beálltak a gárdisták mellé, közé, így az alakzatnak vélt négyszög is megszűnt, tehát semmi nem indokolta a további intézkedést.

Ahogy később a főszervező hallotta, az igazoltatás nem minden esetben a szabályoknak megfelelően zajlott, és volt, akitől a zászlóját akarták elkobozni. Emiatt kisebb gócpontok alakultak ki, amire hivatkozva a biztosítás parancsnoka beszüntette a rendezvényt. Kérésére a főszervező még lehetőséget kapott, hogy erről a színpadra lépve tájékoztassa a megjelenteket.

A Himnuszt éneklő fellépőkkel együtt 15 személyt állították elő a rendőrök, 8 gárdista továbbra is a Gyorskocsi utcában van.

A főszervező személyes véleménye az, hogy mivel a rendőrség a rendezvény bejelentését semmilyen törvényes indokkal nem tudta elutasítani, ezt az utat választotta arra, hogy meghiúsítsa a megemlékezést. Több egybehangzó értesülés szerint már a rendezvény előtt döntés született arról, hogy mindenképpen fel fogják oszlatni. A közlemény azzal végződik, hogy a szervezők a történetek miatt meg fogják tenni a szükséges lépéseket.

9) A rendőrség a www.police.hu oldalon 2011. március 15-én 13 óra 30 perckor az alábbi közleményt adta ki.

„2011. március 15-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság munkatársai – egy előre bejelentett rendezvényen – a Hősök terén több személlyel szemben intézkedtek felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt. Mivel a jogsértést

többen a rendőri felszólítás ellenére tovább folytatták, a rendőrség előállította őket. Az intézkedés közben a résztvevők közül többen a rendőrökre támadtak, őket elfogták. Mivel így a rendezvény békés jellegét elvesztette, a rendőrség felszólította a főszervezőt, hogy annak befejezésére haladéktalanul intézkedjen. A főszervező a rendezvényt befejezettnak nyilvánította. A rendezvényről több mint egy tucat személyt állítottak elő, közülük egy fő ellen körözés volt kiadva, két főt hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye miatt számoltatnak el.”

10) A Himnuszt éneklő egyik személy előállítását végrehajtó r. főhadnagy a 2011. március 15-én a Hősök terén általa végzett intézkedésről az alábbiak szerint nyilatkozott.

a) Első nyilatkozatát a Himnuszt éneklő egyik személy ellen indított szabálysértési eljárásban 2011. április 19-én felvett jegyzőkönyvben tette.

A rendőr elmondása szerint feladata a BRFK nyolc mobilcsoportjának irányítása volt. 10 óra 20 perc körüli időben kapta azt az utasítást, hogy jelenjen meg a Hősök terén, mert oda a Magyar Gárda egyik utódszervezetének tagjai a Magyar Gárda formaruházatában, alakzatban érkeznek az 56-osok tere irányából. A rendőr és megítélése szerint más külső szemlélő is a Magyar Gárdára asszociált a csoport ruházatának láttán. Az említett személyeket két mobilcsoporttal intézkedés alá vonták, és felhívták a figyelmüket, hogy ne alakzatban közlekedjenek, aminek eleget is tettek. Ezt követően a mobilcsoportokkal a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán álltak fel. Ekkor a bejelentett rendezvény résztvevői üres négyszög formációban ültek a Hősök tere kövezetén, majd feltehetőleg vezényszóra ebben a formációban álltak fel.

A biztosítás parancsnoka a Készenléti Rendőrség helyszínen lévő felszólító autójából három esetben intézett felszólítást a rendezvény résztvevőire, amelyben felhívta a figyelmüket arra, hogy alakzatban állásuk jogszabályt sért, és kérte őket, hogy szüntessék azt meg, ellenkező esetben rendőri intézkedést helyezett kilátásba. A rendezvény résztvevői felháborodásuk kinyilvánításán kívül egyéb reakciót a felszólításra nem adtak, továbbra is ugyanabban a formációban álltak a színpaddal szemben. Ekkor a helyszíni parancsnok utasítására a mobilcsoportok megkezdték a formációban álló személyek igazoltatását, amelyet a jelenlévők ellenérzésük hangoztatásával vettek tudomásul. Az intézkedések már jó néhány perce folyamatban voltak, amikor két személy a színpadra lépett és a Himnuszt kezdték el énekelni. A korábban intézkedés alá vont személyek nagy része az intézkedésről tudomást sem véve csatlakozott az énekléshez, és a rendőri felszólításokra nem reagáltak. Ezen magatartásukkal jelentősen megnehezítették a rendőri intézkedések végrehajtását.

A biztosítás parancsnoka ekkor élő szóban adott utasítást arra, hogy a színpadon Himnuszt éneklő személyeket a nyilatkozó rendőr vonja intézkedés alá, mivel magatartásuk jelentősen megnehezíti az intézkedések lefolytatását. Kb. fél perc alatt sikerült találnia 6 fő olyan beosztott rendőrt, akik éppen nem intézkedtek, velük a színpadhoz indult. Egyedül lépett oda a Himnuszt éneklő egyik személyhez, tisztelgett, majd közölte nevét, beosztását, beosztási helyét, valamint azonosítási számát, és megkérte az illetőt, hogy igazolja személyazonosságát, illetve cselekményét hagyja abba annak érdekében, hogy a korábban megkezdett rendőri intézkedést eredményesen be lehessen fejezni. Az érintett arra egyáltalán nem reagált, rá sem nézett a rendőrré, folytatta az éneklést. Időközben a másik Himnuszt éneklő személlyel szemben egy másik rendőr azonos módon lépett fel. Mivel a nyilatkozattevő rendőr felszólítására a felszólított egyáltalán nem reagált, személyazonosságát nem igazolta, a kapott

utasításnak megfelelően intézkedett az előállítására: megkérte a színpad mellett várakozó két kollégáját, hogy kísérjék le őt a színpadról és hajtsák végre az intézkedést, mivel neki a helyszínen lévő további rendőri erőket kellett irányítani. A Himnusz eléneklését követően a korábban intézkedés alá vont személyekkel ismét lehetett kommunikálni és az intézkedéseket az utasításnak megfelelően be lehetett fejezni.

b) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán a r. főhadnagyt a BRFK 2011. május 25-én nyilatkoztatta.

Elmondása szerint a rendezvény megkezdése előtt, 10 óra 10 perc körüli időben utasítást kapott – emlékei szerint egy r. őrnagytól –, hogy a mobilcsoportokkal kezdje meg a Felvonulási téren a Hősök tere irányába közlekedő személyek igazoltatását, mivel ők a térfigyelő központ jelzése alapján alakzatban vonulva, különféle egyenruhákban szándékoznak a helyszínére megérkezni. A kapott információk szerint ezen személyek ruházata külső szemlélő számára egyértelműen a Magyar Gárda szellemiségéhez volt köthető.

A mobilcsoportok már a helyszínen voltak, és intézkedés alá vontak egy olyan, alakzatban érkező csoportot, amelynek tagjai egységesen terepszínű nadrágot, zöld pólót és a főhadnagy emlékei szerint árpádsávós ruházati kiegészítőket viseltek. Az alakzat elején zászlót vittek. Az intézkedés során igazoltatták ezeket a személyeket. Időközben egy másik résztvevői csoport is megérkezett, amelyet egy másik mobilcsoport vont intézkedés alá, azonban ezeknek a személyeknek a ruházata nem volt egységes, továbbá nem közlekedtek alakzatban sem, és igazoltatás után a rendezvény helyszíne irányába távoztak.

Az alakzatban közlekedő személyekkel szemben a rendőrök szabálysértési feljelentéssel éltek a kapott utasításnak megfelelően. Az igazoltatás jogi alapja a Budapest rendőrfőkapitánya által Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzés volt.

A fent említett intézkedések alatt odament a r. főhadnagyhöz több személy is, akik megkérdezték, hogy milyen alapon folynak az intézkedések. A rendőr közölte velük, hogy az intézkedés ellen esetlegesen panaszt fognak tenni az érintettek, e célból kamerázzák a rendőri fellépést. Elmondta továbbá, hogy az intézkedésekre fokozott ellenőrzés elrendelése miatt került sor, illetőleg tájékoztatta őket arról, hogy az intézkedés ellen panasszal élhetnek. Ismertette a panasztételi lehetőségeket is (ORFK Panasziroda, Testület, Helsinki Bizottság), mindez még az intézkedések végrehajtása alatt történt. Ezek a személyek a r. főhadnagy megállapítása szerint úgy viselkedtek, mint akik az összes intézkedés alá vont személy nevében járnak el, mintha őket képviselnék.

Az intézkedés alá vont – korábban alakzatban közlekedő – csoport tagjai az intézkedés végén az alakzatot megbontva indultak tovább a rendezvény területe felé. A r. főhadnagy ezt követően is a helyszínen maradt, mint négy mobilcsoport megbízott parancsnoka, akikkel a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán kellett gyalogosan várakoznia. Időközben a BRFK ideiglenes csapateréből szervezett további négy mobilcsoport került az irányítása alá. A helyszíni parancsnok a rendezvény megkezdése előtt közölte vele, hogy a jogi szakcsoport állásfoglalása alapján a Hősök terén tartózkodó személyek abban az esetben, ha abban az alakzatban fognak felállni, amelyben akkor éppen ültek, megvalósítják „az alakzatban állással elkövetett szabálysértést”. Ezek a személyek akkor szabályos üres négyzet alakzatban ültek. Tájékoztatást nyújtott arról is a helyszíni parancsnok, hogy információk szerint ezek a

személyek a rendezvényüket gárdista-avatásra kívánják felhasználni. Közölte, hogy amennyiben a rendezvényen résztvevők tömegesen szabálysértéseket követnek el, intézkedési kötelezettségüknek megfelelően az ott lévőkkel szemben intézkedéseket – igazoltatásokat – kell végrehajtani, amelyeknek szabálysértési feljelentéssel kell záródniuk.

A r. főhadnagy emlékezete szerint a rendezvény megkezdése előtt a fent említett személyek üres téglalap alakzatban álltak, és az első sorokban, szabályos térközben csapatzászlónak látszó zászlókat tartó személyek helyezkedtek el, előttük pedig – mintegy parancsnokként – több személy tartózkodott. A rendezvény 11 órakor kezdődött volna, azonban már ezt megelőzően különböző műsorok zajlottak a színpadon.

A rendezvény megkezdése előtt – annak pontos idejére a r. főhadnagy nem emlékszik – a helyszínbiztosítás új parancsnoka a helyszínen lévő hangosító autóból felszólítást intézett a rendezvényen résztvevőkhöz, amelyben felhívta a figyelmüket arra, hogy magatartásuk – alakzatban állásuk – jogsértő, azzal hagyjanak, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor. Ennek ellenére az alakzat nem bomlott fel, ezért a r. főhadnagy azt az utasítást kapta a helyszíni parancsnoktól, hogy a rendelkezésre álló rendőri erővel kezdje meg az alakzatban álló, jogsértő magatartást tanúsító személyek igazoltatását. Az intézkedések már folyamatban voltak, amikor két személy felment a színpadra, és elkezdték énekelni a Himnuszt. Mivel az intézkedés alá vont személyek erre kezdtek el figyelni, és sokan csatlakoztak is az énekléséhez, a rendőri felszólításokra egyáltalán nem reagáltak, amely magatartással akadályozták a rendőri fellépés lebonyolítását. Ezt felismerve, a helyszíni parancsnok utasítást adott a r. főhadnagynak, hogy a két Himnuszt éneklő személyt szólítsák fel a rendőrök cselekményük abbahagyására.

A r. főhadnagy ekkor a már intézkedő rendőri erőkből próbált szervezni egy csoportot, akikkel a színpadhoz ment, majd oda fellépve az egyik éneklő személyt intézkedés alá vonta. A másik érintettel szemben egy másik rendőr járt el. A r. főhadnagy a szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályok megtartását követően tájékoztatást nyújtott arról, hogy az illető cselekménye a rendőri intézkedés biztonságos lefolytatását akadályozza, és kérte, hogy vesse alá magát a rendőri intézkedésnek. Az érintett nem reagált a felszólításra, tovább folytatta a Himnuszt éneklését, ezért a helyszínen lévő további rendőrök segítségével foganatosították az előállítását jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértése elkövetésének gyanúja miatt.

Az intézkedés alá vont személyek és azok hozzátartozói rendkívül ellenséges hangulatban fogadták a rendőri intézkedéseket, ezért a Készenléti Rendőrség állományának is be kellett segítenie, akiket a jelenlévők meg is támadtak. A rendőröket ért támadás után a rendezvény már nem folytatódott.

Kérdésre elmondta a r. főhadnagy, hogy a Himnuszt éneklése előtt az általa irányított rendőri egységek egyszerre kezdeményezték az intézkedéseket, és azok már a Himnuszt elhangzását megelőzően folytak. A rendezvényen akkor történt hivatalos személy elleni erőszak, amikor a Készenléti Rendőrség tagját megtámadták.

11) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán egy r. főhadnagyt a BRFK 2011. május 26-án nyilatkoztatott.

Előadása szerint a sérelmezett események helyén és idején rendezvénybiztosításában vett részt mobilcsoport parancsnokaként. Utasítást kapott arra, hogy a Felvonulási térről a Hősök tere irányába egységes ruházatban és alakzatban, zászló mögött vonuló csoportot vonja intézkedés alá.

A r. főhadnagy mobilcsoportjával a résztvevők csoportja elé ment, és megállította őket. A r. főhadnagy bemutatkozott, megmondta a nevét, a rendfokozatát, a jelvéyszámát, továbbá a beosztási helyét, majd közölte a csoport tagjaival, hogy igazoltatni fogják őket. Ezt hangosan és jól hallhatóan mondta el, azt a csoport tagjai hallották. Közölte továbbá, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, arra tekintettel került sor a rendőri intézkedésekre. Ezt a csoport tagjai nem kérdőjelezték meg, átadták az igazolványokat, ezt követően megkezdődött a személyek adatainak ellenőrzése, lekérdezése és szabálysértési nyilatkozatokon történő rögzítése. Ez utóbbira azért került sor, mert a csoport tagjai a fentiekben ismertetett tevékenysége szabálysértés gyanúját vetette fel.

Feltett kérdésre a r. főhadnagy elmondta, hogy RK lapot a helyszínen nem állítottak ki, hanem annál bővebb tartalmú, de formailag hasonló szabálysértési nyilatkozatok kitöltésére került sor. A nyilatkozatok aláírását és személyi körülményeiről való nyilatkozatot az intézkedés alá vont személyek egyöntetűen megtagadták.

A intézkedések során odament a r. főhadnagyhoz két vagy három – az intézkedés alá vont csoporttal megegyező – egyforma ruházatot viselő személy, és kérdőre vonták a rendőröket az intézkedések miatt. A kérdésekre a főhadnagy egy r. főhadnaggal és egy r. hadnaggal együtt válaszolt. Utalt rá, hogy a kérdést megfogalmazó személyek úgy viselkedtek és úgy kérdeztek, mintha a csoport vezetői lettek volna, illetőleg a csoport nevében jártak volna el. Érdeklődtek az intézkedés céljáról, okáról, kérdéseikre a rendőrök érdemi választ adtak, de részletekbe nem bocsátkoztak, mivel konkrét rendőri intézkedést nem folytattak velük szemben.

Feltett kérdésre válaszolva a r. főhadnagy elmondta, hogy a panaszjogra történő figyelmeztetést is közölte az intézkedés alá vont csoport tagjaival, ami ugyan lehet, hogy nem hallható a videofelvételeken, ám biztosan emlékszik rá, hogy elmondta. Arra is nyilatkoztatta az érintetteket, hogy aláírják-e a szabálysértési nyilatkozatot, illetőleg nyilatkoznak-e személyes körülményeiről. Hozzáteszi, hogy senkitől nem kértek lakcímkártyát.

Az intézkedés 10-15 percig tarthatott, miközben a csoport tagjai megbontották a korábbi alakzatot, majd így is távoztak el a rendezvény irányába. A ruházatuk terepnadrág, egységes Magyar Nemzeti Gárda feliratú póló, bakancs, bocskai sapka volt. Laikus számára is észlelhetően alakzatban közlekedtek.

A fenti intézkedést követően a r. főhadnagy csoportjával felállt a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalára, amelyet követően a helyszíni parancsnok kihangosítva felszólította a Hősök terén egyenruhában, több soros alakzatban, viszonylag nagy tér- és távköz távolságra álló személyeket, hogy jogsértő tevékenységüket szüntessék meg. Mivel a felszólítás nem vezetett eredményre, sőt a téren tartózkodók „együtt kántáltak valami imafélét”, a felszólítást követően a rendőri erők utasítást kaptak arra, hogy a fenti magatartást tanúsító személyeket vonják intézkedés alá, szólítsák fel őket a jogsértés abbahagyására, igazoltassák őket, ellenük

szabálysértési feljelentéssel éljenek. Az utasítás szerint, aki a neki címzett felszólítás után is tovább folytatja a jogsértést, annak indokolttá válhatott az előállítás.

A r. főhadnagy által irányított csoport és a további rendőri erők egyszerre kezdték meg az intézkedéseket a Hősök terén lévőkkel szemben. Akkor a színpadon folyt műsor, habár mindez a hivatalos 11 órás műsorkezdet előtt történt. Az intézkedéseket megkezdve, azok folytatása során észlelték a rendőrök, hogy a színpadon valakik a Himnuszt kezdik el énekelni, aminek hallatán az intézkedés alá vont személyek vigyázba álltak. A r. főhadnagy észlelése szerint voltak olyan intézkedés alá vont személyek, akik ezt követően is reagáltak az intézkedésre, de voltak, akik nem. Arról ugyanakkor nincs tudomása, hogy a színpadon mi történt, mivel attól kb. 30-40 méterre állt, és ő maga is intézkedést fogadosított.

A Himnuszt követően a rendezvény megkezdődött, valaki beszédet mondott, miközben a rendőrök az intézkedéseket tovább folytatták. Ennek során a Készenléti Rendőrség beosztottjait megtámadták a résztvevők, ami miatt a téren nagyobb tömeg gyűlt össze, mindenki a rendőrök körül helyezkedett el, és kiabáltak velük. A támadás következtében a rend láthatóan megbomlott, ezért a rendezvény a továbbiakban már nem folytatódott.

Feltett kérdésre a r. főhadnagy elmondta, hogy a Hősök terén csak azok álltak alakzatban, akik egységes ruházatot viseltek, és a téren voltak zászlók is felsorakoztatva. A nem egységes ruházatban, hanem rendes utcai ruházatban lévő emberek a tér szélein helyezkedtek el. A polgári ruhás személyek akkor kezdtek el beszivárogni a térre és igyekeztek megbontani az alakzat jellegét, amikor a rendőrök megkezdtek az intézkedéseket a téren alakzatban állókkal szemben.

Feltett kérdésre hozzáfűzte a rendőr, hogy az általuk a Hősök terén fogadosított rendőri intézkedéseket a Himnusz előtt kezdték meg. Még a Himnusz felhangzása előtt hallotta, hogy a résztvevők egyszerre mondanak egy szöveget, de ennek tartalmát nem tudta azonosítani.

12) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán egy r. főtörzszászlóst a BRFK 2011. május 20-án nyilatkozott.

Megtekintve a rendőrség által a Felvonulási téren készített videofelvételeket, a r. főtörzszászlós felismerte magát, amint az intézkedés kezdetén a mobilcsoport parancsnoka mellett állt, illetőleg az intézkedést befejezte.

Az említett napon 10 óra 10 perckor kapott utasítást arra az egységével, hogy egy csoportnyi, alakzatban a helyszínre érkező személlyel szemben intézkedést kezdeményezzenek. Ekkor az egység a Dózsa György út Hősök tere felőli szélén állt, és észlelte, hogy egy nagyobb csoport résztvevő (kb. 30 fős) katonai alakzatban, egységes formaruhában, zászlóval közelíti meg a rendezvény helyszínét. Emlékezete szerint, hármas vagy négyes oszlopokban, egymástól viszonylag egyenlő távolságra, egyenlő tér- és távköz megtartásával gyalogoltak, elöl a zászlóval. Ez véleménye szerint egyértelműen katonai jellegű alakzatnak minősül, hiszen a rendőrség is alkalmazza ezt az alakzat szabályzatban leírtak alapján.

A kapott utasítás szerint a felvételeken is látható személyeket az egység intézkedés alá vonta. Az intézkedést a mobilcsoport parancsnoka kezdte meg, aki bemutatkozott, azonosította magát, majd közölte a rendőrségi törvény által előírt módon rendfokozatát, beosztási helyét,

az intézkedés okát, a r. főörzszászlós pedig hozzátette, hogy Budapest területére fokozott ellenőrzés van elrendelve. Ezt követően felkérték a csoport tagjait, hogy adják át a személyazonosító okmányaikat, amelyek alapján a rendőrök az intézkedés alá vont személyeket priorálták, illetőleg adataikat RK lapon rögzítették. Lakcímkártyát egy esetben sem kértek a rendőrök, illetőleg az érintettek sem nyújtották át.

Az intézkedés kb. 10-15 percig tartott, ez idő alatt megtörténtek a lekérdezések és az adatrögzítések. Az adatrögzítésekre a szabálysértési feljelentések elkészítéséhez volt szükség, ezt a rendőrök közölték is az intézkedés alá vontakkal, és akkor hangzott el az is, hogy a katonai alakzatban folytatott mozgást hagyják abba, ellenkező esetben a szabálysértés továbbfolytatása miatt velük szemben további intézkedésekre kerül sor. A rendőr utalt rá, hogy az intézkedés alá vont személyek a szabálysértési nyilatkozat kitöltését egyöntetűen megtagadták. Az intézkedés alá vont személyek az intézkedést követően az alakzatot felbontották, és így mentek a rendezvény területére.

Feltett kérdésre a rendőr előadta, hogy emlékezete szerint a panasztételi jogról az egység parancsnoka tájékoztatást adott az ott lévőknek, továbbá ő maga, mint csoportvezető az intézkedésben részt vevő beosztottjai munkáját felügyelve közöttük járkált, amelynek során több intézkedés alá vont személy is kérdést intézett hozzá az intézkedéssel kapcsolatban, s amennyiben felmerült, a jogorvoslati lehetőségekről személyesen is tájékoztatást nyújtott.

A rendezvény biztosítása során észlelték továbbá, hogy a Hősök terén egységes öltözetben lévő, egyes oszlopokban – ami az alaki szabályzat szerint rajalakzatnak tekinthető – álló személyek várnak a rendezvény megkezdésére. A rendőri biztosítás parancsnoka 11 óra előtt több alkalommal felszólította a résztvevőket, hogy az alakzatot szüntessék meg. A főörzszászlós csoportjával a rendezvénytől kb. 40-50 méterre állt, és jól hallották a felszólítást, amit két vagy három alkalommal meg is ismételték. Ezt követően utasítást kaptak arra, hogy kezdjék meg az intézkedést a Hősök terén formaruhában, alakzatban álló személyekkel szemben. Az egység ekkor igazoltatni kezdett, a r. főörzszászlós két konkrét személy igazoltatásában vett részt. Az intézkedést más rendőri egységekkel egyszerre kezdték meg.

Feltett kérdésre a rendőr előadta, hogy a rendőri intézkedések már folytak, amikor a színpadon megkezdődött a Himnusz éneklése. A színpad közelében zajló eseményekről nem volt tudomása. Még zajlottak az intézkedések a téren, amikor hangoskodásra, kiabálásra lett figyelmes. Hamarosan azt látta, hogy a Készenléti Rendőrség munkatársai kényszerítő eszközt alkalmaznak, amelynek helyszíne közelében sok kívülálló kiabál, ezért saját egységével odament, hogy adott esetben az intézkedő rendőrök segítségére tudjon lenni. Végül konkrét intézkedést nem kellett végrehajtaniuk, és azt követően további intézkedéseket a Hősök terén sem fogantatosítottak. Ekkor a téren lévő civilek már elvegyültek a formaruhások között. Jelen volt egy civil ruhás nő is, aki azt hangoztatta, hogy ha civilek bemennek az alakzatba, akkor az már nem fog alakzatnak minősülni.

Emlékezete szerint a rendezvény akkor ért véget, amikor a Készenléti Rendőrség a fent említett intézkedést fogantatosította.

13) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán a BRFK egy r. főörzszászlósát 2011. május 20-án nyilatkoztatta.

Elmondása szerint egységével két soros oszlopban álltak, amikor parancsnokuk utasítást kapott, hogy menjenek a Felvonulási térre, mivel ott, az Időkerék magasságában a Hősök tere felé tart egy alakzatban és egyforma ruházatban közlekedő személyekből álló, nagyobb csoport. A feladatuk az volt, hogy a csoportot vonják intézkedés – igazoltatás – alá. Ezt követően lassú futásban megindultak a helyszín felé, és a Felvonulási téren valóban észleltek egy nagyobb létszámú, zöld színű egyenruhát viselő, feljüket tartó csoportot, amelynek tagjai több (4 vagy 5) soros, szabályos katonai oszlopban közeledtek. Még arra is emlékszik, hogy a csoport elején egy személy haladt zászlóval. Közelebb érve a csoport tagjai az alakzatot megbontották, ekkor vonták őket a rendőrök intézkedés alá. Annak kezdetén a mobilcsoport parancsnoka bemutatkozott, közölte azonosító számát, beosztási helyét, illetve az intézkedés célját, az igazoltatás okát, majd felszólította az érintetteket személyi igazolványuk átadására. Ezt követően a csoport egyik része biztosította a többi rendőr intézkedését, míg a másik része végrehajtotta az igazoltatásokat, a személyek adatainak lekérését, illetve az adatok rögzítését RK lapon. A főtörzszászlós hozzáteszi, hogy a gyorsabb és hatékonyabb eljárás érdekében a csapaterős intézkedések során a tömeges igazoltatásokat általában úgy végzik, hogy egy rendőr elveszi az igazolványt, odaadja egy másik rendőrnek, aki elmegy lekérni a körözési információs rendszerben az adatokat, és aki mellett áll egy további kolléga, aki a lekérés közben az adatokat RK lapon is rögzíti. A konkrét esetben is ezt az eljárást követték.

A r. főtörzszászlós a csoport hátsó részénél (az Időkerék felé eső részén) biztosította az intézkedést, odafigyelve arra, hogy az igazoltatott személyek közül nevalaki a helyszínt elhagyja, illetve figyelte, hogy nevalaki a kollégákat valaki megtámadja. Hallotta, amint mobilcsoport parancsnoka a csoport másik oldalán állva beszélt az intézkedés alá vont személyekhez, mivel csupán 8-10 méter volt közöttük a távolság. Véleménye szerint tehát a főhadnagy közlését kiabálás nélkül is mindenki tisztán hallhatta. Emlékezete szerint a mobilcsoport parancsnoka a hozzá intézett kérdésekre válaszolva többször is közölte az intézkedés okát, azaz hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, illetve az emberek figyelmét felhívta arra, hogy a rendőrök ellenük szabálysértési feljelentést tesznek. Tájékoztatta őket arról is, hogy milyen szabálysértést követtek el, és felszólította őket, hogy a szabálysértési eljáráshoz a nyilatkozatukat tegyék meg.

A csoport tagjai közül valaki azonban –, aki feltehetően az egység parancsnoka volt, mert kiállt a többiek elé, és utasításokat adott nekik – azt mondta a többieknek, hogy ne írják alá a szabálysértési nyilatkozatot, és az érintettek így is tettek. Arra már nem emlékszik, hogy konkrétan milyen tartalommal folyt beszélgetés a mobilcsoport parancsnoka és az intézkedés alá vont személyek között, de a panasztételi joguk szóba került, és a mobilcsoport parancsnoka tájékoztatta őket, hogy panasszal élhetnek, bár a r. főtörzszászlós emlékezete szerint az intézkedés alá vont személyek a panaszjogukkal már tisztában voltak, mivel eleve jelezték, hogy panasszal fognak élni az intézkedés ellen. Fontosnak tartja megjegyezni ugyanakkor, hogy minden esetben tájékoztatják az intézkedés alá vont személyeket arról, hogy az intézkedés ellen hol tehetnek panaszt.

A körülötte zajló intézkedéseket a r. főtörzszászlós természetesen hallotta és látta, de arra már nem emlékszik, hogy melyik kollégái végezték azokat. Biztos ugyanakkor abban, hogy az általános tájékoztatáson kívül – például hogy miért pont velük szemben intézkednek – „nem nagyon” hangzott el olyan kijelentés, amely feltűnést keltett volna, így nem volt tapasztalható senki részéről agresszív megnyilvánulás.

Az intézkedés végén az intézkedés alá vont személyek a rendezvény irányába távoztak. A rendőrök még álltak pár percet az intézkedés helyszínén, majd visszamentek korábbi felállítási helyünkre, a színpad mögé (ez kb. 8 méterre volt a színpadtól). Amint odaértek, észlelték, hogy a rendezvényen résztvevők többsége, egyforma ruházatban, alakzatban áll. A főörzsászlós tudomása szerint, a helyszíni parancsnok felvette a kapcsolatot a rendezvény szervezőjével, és felhívta a figyelmet a jogszabályok betartására és az alakzat megszüntetésére. Arra nem emlékszik, hogy ekkor ki volt a helyszíni parancsnok, mivel azt időközben átvették.

Később megérkezett a kihangosítással ellátott szolgálati jármű, és mivel az alakzat nem szűnt meg, a helyszínbiztosítási parancsnok annak segítségével felszólította az alakzatban álló személyeket jogszabálysértő magatartásuk abbahagyására. Miután az alakzat a felszólítás után is fennállt, a rendőrök utasítást kaptak a mobilsoport parancsnokától arra, hogy vonják intézkedés alá az alakzatot alkotó személyeket: szólítsák fel őket jogszabálysértő cselekményük abbahagyására, és ha a felhívásnak nem tesznek eleget, állítsák elő őket az azonnalos eljárás lefolytatása céljából.

A mobilsoport a téren négyszögletű alakzatban álló személyek közül a Múcsarnok felőli oldalon, középtájon tartózkodókhoz ment. Ott a mobilsoport parancsnoka elmondta nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, szolgálati helyét és az intézkedés célját, majd felszólította az ott álló embereket a jogszabálysértés abbahagyására. Ezt követően az alakzatot annak tagjai nem bontották meg, ezért a rendőrök kettesével odaléptek egy-egy emberhez, és elkezdtek az igazoltatást. Arra már nem emlékezett a r. főörzsászlós, hogy az intézkedést ő maga kívül végezte, mert kissé szétszóródtak és összevegyültek a többiekkel. Úgy emlékszik azonban, hogy két igazoltatást folytatott le. Annak során bemutatkozott, elmondta az intézkedés célját, azaz, hogy álljanak ki a személyek az alakzataból, mert szabálysértést követnek el, és felhívta a figyelmüket, hogy amennyiben nem hagynak fel a szabálysértés folytatásával, előállításukra kerül sor. Az általa intézkedés alá vont személyek ezt megértették, és jogszabálysértő cselekményükkel felhagytak, azaz kiálltak az alakzataból. Ezt követően a két személy – a r. főörzsászlós kérésének megfelelően – átadta a személyi igazolványát, adataikat a rendőrök priorálták, RK lapon rögzítették. A r. főörzsászlós közölte velük, hogy ellenük szabálysértési feljelentéssel fog élni, amit tudomásul vettek, megértettek, azonban a szabálysértési nyilatkozatot csak az egyik személy írta alá, a másik megtagadta. Az intézkedés befejeztével mindkét személyt tájékoztatta panasztételi jogáról, amit ugyancsak megértettek, és mindketten közölték, hogy nem kívánnak panasszal élni.

A fentiekhez a r. főörzsászlós annyit fűzött hozzá, hogy amikor intézkedést hajt végre, elsősorban arra koncentrálnak, ugyanakkor emlékszik, hogy az intézkedés közben a színpadról a Himnuszt játszották. Ez a körülmény az intézkedést nem befolyásolta, azt a rendőrök tovább folytatták, mivel a rendőrségi törvény a rendőr részére bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése esetén azonnali intézkedési kötelezettséget ír elő, az alaki szabályzatban foglaltak szerint pedig a rendőrnek az állami rendezvényeken hivatalosan elhangzó Himnusz alatt kell tisztelegnie, kivéve ebben az esetben is, ha feladatot lát el vagy bűncselekményt, illetve szabálysértést észlel, amikor az azonnali intézkedést meg kell kezdeni.

Arra a kérdésre, hogy a téren jelenlévők tettek-e esküt, a r. főörzsászlós azt válaszolta, hogy a Himnusz előtt valamit együttesen skandáltak, de nem emlékezett arra, mi volt az, mivel az általa foganatosított intézkedésre figyelt. Utalt azonban arra, hogy a tömeg közvetlen közelében állt a Terepjáró, amely az eseményekről képet és hangot rögzített.

Hozzátette, hogy intézkedés közben észlelte, hogy a színpad környékén nagyobb rendőri mozgás zajlik, de nem tudja, mi volt annak az oka, hiszen az távolabb, tőle kb. 150 méterre, a sűrű tömeg mögött történt.

Miután végzett az intézkedéssel, illetve a mobilcsoportja tagjai is befejezték fellépésüket, ismét a rendezvény széléhez álltak félre. Ekkorra az alakzat megszűnt, a tömeg tagjai csak ácsorogtak, a rendőrök pedig mivel jogszabálysértést már nem észleltek, elhagyták a helyszínt.

14) A Testület rendelkezésére bocsátott videofelvételek alapján a sérelmezett eseményekkel összefüggésben a következők tapasztalhatók.

- 9 óra körüli időben kezdenek érkezni a rendezvény résztvevői, a felvételeken már rendőrök is láthatók.
- 9 óra 30 percgig a már jelenlévő résztvevők két üres négyzetet alkotva ülnek, majd felállnak.
- 9 óra 55 perctől 59 percgig látható a főszervező, amint egy rendőrrel beszélget, de nem hallható, hogy mit mondanak egymásnak.
- 10 óra 30 perckor érkezik a térre az a mintegy 30 fős csoport, amely a Felvonulási térről indult, és amelynek tagjait a rendőrök a Hősök tere sarkánál igazoltatták.
- 10 óra 48 perckor kezdetét veszi a műsor a színpadon. Ekkor a színpadon négy „reverendaszerű” fehér ruhába öltözött férfi valamely, pontosan meg nem határozható szertartás cselekményeit hajtja végre. A rendőrségi felvételen csak a szertartás mozdulatai látszanak, hang nem hallható, pusztán a szertartás keretében szakralitást hordozó eszközökhöz hasonló tárgyakkal végeznek mozdulatokat.
- 10 óra 50 perc körüli időben hallatszanak a rendőrségi felszólítások, majd miután az egyforma ruhában jelenlévő résztvevők nem mozdulnak, a téren rendőri egységek kezdenek igazoltatni.
- 11 óra 1 perckor a színpadról a főszervező megnyitja a rendezvényt. Felhívja a rendőrség figyelmét, hogy a téren nem a 2009-ben felosztatott társadalmi szervezet és nem annak tagjai vannak jelen, továbbá, hogy a résztvevők alakzatban sem állnak, ezért nincs oka a rendezvény felosztatásának. Utal rá, hogy a két üres négyzetformát a rendőrséggel folytatott egyeztetés után választották a résztvevők felállításához, de úgy tűnik, az mégsem felel meg a rendőri szerveknek. Erre figyelemmel bejelenti, hogy a rendezvényt meg kívánják tartani, és az intézkedés miatt kis késéssel a műsor hamarosan folytatódik. A főszervező megszólalása során az „Adjon az Isten! Szébb jövőt!” speciális köszöntés hangzik el. Erre nem egészen két perc elteltével sor is kerül, amikor két személy a színpadról a Himnuszt kezdi énekelni. Látható, hogy a Himnusz alatt is folytatódnak a percekkel korábban megkezdődött igazoltatások.
- 11 óra 4 perckor a rendőrség levezeti a színpadról a Himnuszt éneklő két személyt.
- 11 óra 5 perctől, a Himnusz után felkéri K. M.-et, hogy a Gárdaszövetség részéről tartsa meg ünnepi beszédét. K. M. felszólalásakor az „Adjon az Isten! Szébb jövőt!” speciális köszöntés hangzik el. K. M. részéről – a kifogásolható inőségű rendőrségi felvételen – a következők hallhatóak: „...A március 15-ei ünnepség számunkra, gárdisták számára mindig kiemelkedő jelentőségű volt, hisz ezen alkalommal fogadtuk sorainkba új testvéreinket, ekkor tettek esküt, életre szóló fogadalmat a Megváltó előtt, a Szent Koronára gárdista testvéreink, akik szent esküvel kívánták megerősíteni szándékukat, hogy életük végéig, akár életük feláldozása árán is szolgálni kívánják...” Kb. 1 perc elteltével rendőrök vonulnak a színpad elé, és ott megállnak, majd néhány

másodperccel később, a felszólaló beszéde alatt elhallgat a mikrofon. A felvételen látszik, hogy a hangosító pult előtt is rendőrök állnak.

- 11 óra 9 perckor a rendezvény civil ruhás résztvevői bevonulnak az egyforma ruhában, sorokban álló résztvevők közé.
- 11 óra 14 perckor a térre érkeznek a Készenléti Rendőrség csapatai.
- 11 óra 19 perckor elkezdik leszerelni a mikrofonokat a színpadon.
- 11 óra 20 perckor dulakodás alakul ki a tömegben, mert az egyik rendőr megpróbálja elvenni egy résztvevőtől a nála lévő zászlót. Látható amint a dulakodást követően egy személyt vezet el a rendőrség és egyikőjük egy fekete zászlót visz ki a tömegből.
- 11 óra 23 perckor a tömegben dulakodás alakul ki a rendőrök és a résztvevők között, aminek az az oka, hogy a résztvevők előbb vízzel locsolták le a rendőröket, majd megdobták őket az üres flakonnal. A cselekmény miatt 11 óra 27 perckor a rendőrség két személyt vezet el kényszerítő eszközt alkalmazva.
- 11 óra 33 perckor a főszervező a színpadról beszél a jelenlévőkhöz. „Bajtársaim, barátaim, szimpatizánsaink! A rendőrség úgy véli, hogy megsértettük a biztonsági előírásokat, s a rendezvényünket innentől kezdve befejezettnek nyilvánítja. Ugyan erre semmilyen felszólítást nem kaptunk, megüzenték nekem, én azt gondolom, civil emberként mindenki itt maradhat, mert innentől kezdve ez nem egy rendezvény. Majd én is le fogok jönni a színpadról, és beszélgetünk 48-ról, 1848-ról. Azt viszont mindenkitől, mindenkit megkérek arra, hogy március 21-én 18 órakor, amikor a Teve utcai rendőrpalotánál demonstrálunk a közbiztonság siralmas helyzete ellen, mert erre fordítják az adófizetők pénzét, hogy a magyar nemzet képviselőit zaklassák, és a nemzeti ünnepet megzavarják, meggyalázzák, a Himnusz alatt elvigyék, tiltakozni fogunk ez ellen. 21-én 18 órától a Teve utcai rendőrpalotánál. Arra kérek mindenkit, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt, mert még mindig úgy látom, hogy ez a kormány ál-nemzeti, arra van rendőrség, hogy itt legyenek, holott vidéken hetente ölnek meg egy magyart, arra nincs. Én azt gondolom, semmilyen jogsértést nem követtünk el, nem vagyunk betiltott szervezet sem, betiltott társadalmi szervezet sem. Ha a rendőrség nem vett volna itt részt ma, szépen tudtunk volna megemlékezni az 1848-as eseményekről. Ismét megzavarták az ünneplésünket, súlyosabban, mint az MSZP idején anno, ez a nemzeti kormány. Köszönöm szépen, és akinek van kedve, marad. Illetve még egy programra hívnám fel a figyelmet. 18 óráig ingyen látogatható a Szent Korona az Országházban. Én átmegek és megnézem.”
- 11 óra 40 perc körüli időben a főszervező visszamegy a színpadra a Szent Korona másolatával a kezében, és arra kéri a résztvevőket, hogy menjenek el vele az Országházba megtekinteni az eredeti koronát. Néhány perc elteltével a tömeg az Andrassy út felé indul.

15) A rendőrségi dokumentumok a panaszossal összefüggésben az alábbi kiegészítéseket tartalmazzák.

a) A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

A panaszossal szemben a Hősök terén a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság három rendőre: egy r. zászlós, egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester intézkedett. A rendőrök csapaterőben teljesítettek a helyszínen szolgálatot. A BRFK Gyorskocsi utcai objektumában szintén három rendőr – az őrzést végző r. törzszászlós fogdaőr, a r. hadnagy szolgálatparancsnok és az előállítást foganatosító rendőrök parancsnoka – intézkedett a panaszossal szemben.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés indokaként és céljaként a rendőrség azt jelölte meg, hogy a rendezvényen tartózkodó személyek – köztük a zászlót tartó panaszos – tevékenységüket a többszöri felszólítás ellenére sem szüntették be. A harmadik rendőrségi felszólítást követően az intézkedő rendőrök utasítást kaptak arra, hogy a téren alakzatban álló személyek igazoltatását kezdjék meg. Ennek során a tér közepén katonai alakzatra emlékeztető módon álló panaszossal szemben – aki fekete gyakorló ruházatot viselt, Árpád sávos címerrel és Gárda Motorosok jelzéssel – intézkedést kezdeményeztek. A panaszos a kezében fekete zászlót tartott.

Az intézkedés során a panaszost igazoltatták, majd – tekintettel arra, hogy magát hitelt érdemlően igazolni nem tudta, illetőleg a szabálysértést a felszólítás ellenére továbbfolytatta (nem hagyott fel a jogsértő magatartással, illetve a rendőri intézkedésnek nem vetette alá magát, passzívan ellenállt – előállították).

A panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedések jogalapjaként a rendőrség az Rtv. 30. §-ának (1) és (3) bekezdését, 13. §-ának (1) bekezdését, 29. §-ának (1) bekezdését, 33. §-ának (2) bekezdés a) és f) pontját, illetve a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdését, továbbá a Szabs. tv. 152/B. §-ának (1) bekezdését és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A. §-át jelölte meg.

A panaszos a rendőröknek azt mondta, hogy személyazonosító okmány, amivel hitelt érdemlően igazolni tudná magát, nincs nála, „tehát a helyszínen nem merült fel az, hogy a közelben velő gépkocsijában lehetnek iratai”.

A panaszossal szemben fogatosított ruházátvizsgálás jogalapja az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdésében foglalt törvényi felhatalmazás, célja pedig az volt, hogy a rendőrök testi épségét a közbiztonságra esetlegesen veszélyes eszközök, tárgyak megtalálásával megóvják, amely „egyébiránt kényszerintézkedések végrehajtása során szakmai standard”.

A panaszos előállításával kapcsolatban a tájékoztató levél az alábbiakat rögzíti. Annak időtartama 2011. március 15-én 11 óra 20 perctől 22 óra 5 percig tartott. Ezen idő alatt történt meg a panaszos elszállítása a helyszínről a fogdára (11 óra 20 perctől 12 óra 35 percig), majd elhelyezése előtt a fogdán orvosi vizsgálat (13 óra 25 körüli időben), a parancsnoki meghallgatás, majd további orvosi vizsgálatok a Szent János Kórházban (15 óra 57 perctől kezdődően). A panaszost 18 óra 20 perckor fogadták be az előállító helyiségbe, ahonnan az elszámoltató csoport 19 óra 15 perckor végleg elkísérte, azt követően a panaszost meghallgatták – amely közben azonban 20 óra 30 perc és 21 óra 17 perc között – áramszünet volt az épületben. A jegyzőkönyv készítését 21 óra 50 perckor fejezték be, és a panaszost 22 óra 5 perckor szabadon bocsátották. A panaszos előállítását 23 óra 20 percig hosszabbították meg, amelyről szóló határozat egy példányát a panaszos átvette.

A panaszos édesanyja kiértesítését kérte, ami 14 óra 40 perckor megtörtént, és azt a panaszos aláírásával igazolta is. Előállító helyiségben 18 óra 20 perc és 19 óra 15 perc között tartották a panaszost, amikor is előállítási jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást kapott, és annak megtörténtét is aláírásával igazolta. A panaszosnak 18 óra 20 perckor egy 130 grammos konzervet és három szelet biztosítottak, azok átvételét is aláírásával tanúsította.

A tájékoztató levél a panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazások tekintetében azt tartalmazza, hogy testi kényszert azért alkalmaztak – előzetes figyelmeztetést követően – a rendőrök, mert a panaszos a rendőri intézkedésnek a felszólításokat követően passzívan ellenállt. Bilincset nem alkalmaztak a rendőrök a panaszossal szemben, „tekintettel arra, hogy a rendőröket körülvevő tömeg egyre indulatosabbá vált, ami miatt a bilincselést nem tudták volna végrehajtani, valamint az előállított személy is együttműködővé vált”, így további kényszerítő eszköz alkalmazását a rendőrök nem tartották indokoltnak.

A jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatás tekintetében a BRFK hivatalvezetője úgy fogalmazott, hogy a panaszos a „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részére” formanyomtatványon aláírásával hitelesítette, hogy azt megkapta. Továbbá a részére kiállított igazoláson is szerepel a panaszjogra történő tájékoztatás, annak egy példányát aláírásával igazolva átvette.

A panaszos a rendőrség tájékoztatása szerint a BRFK-ra is panaszt terjesztett elő, a panaszeljárást Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese végzésével a Testület eljárásáig felfüggesztette.

A BRFK hivatalvezetője továbbá azt a tájékoztatást adta a Testületnek, hogy a panaszossal szemben a helyszínen intézkedő rendőrök nyilatkozata céljából – a panaszos által sérelmezett iratok mikénti előkerülésével, illetve a rendőri megjegyzésekkel kapcsolatban – kivizsgálásra kérte fel a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, amelynek eredményét pótlólag ígérte megküldeni.

b) A BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Fogda és Kísérőőr-szolgálati Osztály vezetőjének levelében a panaszossal szembeni rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbi releváns információk találhatók.

A panaszost 2011. március 15-én 12 óra 35 perckor állították elő a BRFK Központi Fogdára. Az előállító helyiségbe történő elhelyezés előtti orvosi vizsgálaton a panaszos fájlalta a mellkas jobb alsó bordáit és jobb lábszárát, ezért az ügyeletes fogdaorvos a Szent János Kórház Traumatológia szakambulanciájára utalta.

A kórházba történő kiszállítás előtt a panaszost az őrzést végző r. törzsszázlós fogdaőr nyilatkoztatta, hogy kíván-e jogi képviselőt igénybe venni, illetve van-e panasza a sérüléseivel, illetve az előállítása során addig vele történekekkel kapcsolatban. A panaszos a jogi képviselő lehetőségére a „jelenleg nem kívánok élni” nyilatkozatot tette. A panaszra vonatkozóan „előbb tétovázott”, azután szóban, majd a r. hadnagy szolgálatparancsnok jelenlétében írásban is panasszal élt a rendőri intézkedés ellen. A szolgálatparancsnok értesítette az előállítást foganatosító rendőrök parancsnokát, aki a panaszost a kórházba szállítás előtt meghallgatta, majd elkészítette a parancsnoki kivizsgálást.

A kórházi eredmények értékelése után a fogdaorvos a fogdán elhelyezhetőnek minősítette a panaszost, így 18 óra 20 perckor megtörtént az előállító helyiségbe való befogadása, ahonnan 19 óra 15 perckor kísérte el végleg az elszámoltató csoport.

A r. őrnagy osztályvezető megállapította, hogy a Fogdaszolgálati Alosztály beosztottai a hatályos normáknak megfelelően, szabályosan jártak el, felelősségre vonásra okot adó körülményt nem tárt fel.

c) A rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlap a panaszos személyazonosító adatai mellett az előállítás oka rovatban a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértését tartalmazza. A tényállásnál az szerepel, hogy „utasításra Gárda motívumot magukon viselő személyek szab. továbbfolytatása. Rendőri intézkedésnek passzívan ellenállt.” A cselekmény abbahagyására irányuló felszólítás megtörtént. Testi kényszert alkalmaztak a rendőrök, amelynek oka a passzív ellenállás volt.

A dokumentum szerint továbbá a panaszost 2011. március 15-én 11 óra 36 perckor a további intézkedés lefolytatása érdekében átadták. A sérülés, panasz rovatban az szerepel, hogy „fáj a lába és az oldala”. A panaszost további intézkedés lefolytatása érdekében miatt másik rendőrnek 12 óra 35 perckor átadták. A dokumentumon itt azt tüntették fel, hogy a panaszos sérülésének, panaszának „kivizsgálása folyamatban”.

d) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben a rendőrök a panaszossal szembeni rendőri intézkedés előzményeként azokat az eseményeket írták le, amelyek jelen állásfoglalás II. részének korábbi pontjai már tartalmazzák.

A Hősök terén alakzatban álló gárdisták szabálysértés abbahagyására való említett harmadik felszólítást követően a rendőrök utasításra megkezdték ezen személyek igazoltatását. Intézkedést kezdeményeztek a tér közepén alakzatban álló panaszossal szemben is, aki fekete gyakorló egyenruhát (gyakorló felsőn árpádsávós címer „Gárda Motorosok Cum Deo Pro Patria et Libertate” felirattal), fekete bakancsot, fekete katonai sapkát, valamint Árpád sávós címeres karszalagot viselt és fekete zászlót tartott. 11 óra 20 perckor felszólították a panaszost személyazonosságának igazolására, aki közölte, hogy személyi igazolványa, illetve olyan okmány, amivel hitelt érdemlően igazolni tudná magát, nincs nála.

A rendőrök közölték a panaszossal, hogy a rendezvény feloszlásával kapcsolatos felszólításoknak nem tett eleget és ezzel szabálysértést, valamint a szabálysértés továbbfolytatását követte el. Azt is közölték a panaszossal, hogy szabálysértés továbbfolytatása és adatainak hitelt érdemlő megállapítása végett előállítják a II. kerület, Gyorskocsi utcai objektumba. Az előállítás során a panaszos többszöri felszólításra sem volt hajlandó együttműködni, és a rendőrökkel menni, ezért felszólították, hogy „a törvény nevében” a rendőri intézkedésnek vesse alá magát, mert ha nem együttműködő, akkor vele szemben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. A panaszos a rendőri felszólítást figyelmen kívül hagyta, és „bamba tekintettel bámult maga elé”, ezért testi kényszer alkalmazásával a r. őrmester a bal alkarját bal kézzel megfogta, azzal egyidejűleg a r. zászlós a jobb (zászlót tartó) alkarját és a másik r. őrmester a jobb felkarját fogta meg. Mivel a panaszos nem akart mozdulni a helyéről, a kezénél fogva próbálták őt kivezetni a tömegből.

Ekkor a rendőrök azt tapasztalták, hogy a tömegben több hangadó személy azt kiabálja, hogy „a zászlót ne hagyjátok, hogy elvigyék”, majd egy 10-15 főből álló csoport a kiemelő rendőröket körbevette és a panaszos jobb kezéből egy ismeretlen férfi a zászlót kitepte. A zászló elvétele miatt a panaszos az egyensúlyát elvesztette, és a r. zászlóst magával rántva a rendőrré ráesett. A rántást követően a panaszos félig a földre került, amikor is a zászlót elvevő

tömeg vélhetően rátaposott a jobb vádlijára. A panaszostól az ismeretlen személy elvitte a gárda zászlót.

A rendőrök a panaszost a fentebb említett módon, elvezető fogással vezették el a helyszínről. A testi kényszer alkalmazását követően a panaszossal szemben bilincset nem alkalmaztak a rendőrök, mert az őket körülvevő tömeg egyre indulatosabbá vált, és azt nem tudták volna biztonságosan végrehajtani, ezért a lehető legrövidebb idő alatt vezették a szolgálati gépkocsihoz. Időközben a panaszos együttműködővé vált, ezért a továbbiakban vele szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt.

A panaszos adatait bemondás alapján vették fel, és a Józsefváros központon ellenőrizték, és kiderült, hogy a körözési nyilvántartásban nem szerepel. Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy ellene az általa elkövetett szabálysértések miatt feljelentést tesznek, amit tudomásul vett, de a szabálysértési nyilatkozat kitöltését és aláírását megtagadta.

11 óra 35 perckor a fogdai átkísérőktől a panaszost átadták egy r. zászlósnak, aki 12 óra 35 perckor a Gyorskocsi utcai rendőrségi objektumban az előállító rendőröknek átadta. A panaszos adatait a fényképes lakcímnnyilvántartásban leellenőrizték, és megállapították, hogy az általa közölt adatok a valóságnak megfeleltek. Ezt követően a panaszost átadták a Gyorskocsi utcai Fogdaszolgálati Alosztály r. törzszászlós fogdaőrének, aki a panaszosra az orvosi vizsgálat elvégzéséig felügyelt. Az orvosi vizsgálatot az ügyeletes fogdaorvos végezte el, aki a panaszoson látható sérülést nem tapasztalt. A panaszos az orvosi vizsgálat során rendőri bántalmazást panaszolt, a jobb vese tájékát és a jobb vádliját fájalta. A rendőrök a történeteket jelentették a csoportparancsnoknak és a parancsnoknak.

A rendőri intézkedésről rendőrség által rögzített felvétel nem készült.

A rendőrök a panaszossal szemben az általa elkövetett, felosztatott társadalmi szervezetben részvétel és a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt feljelentéssel éltek.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták. Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés a) pontja és f) pontjának I. fordulata alapján – magát hitelt érdemlően igazolni képtelen, illetve a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy – előállították.

A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszer alkalmaztak, amelyre előzetes figyelmeztetés történt. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásakor anyagi kára nem keletkezett.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszos hozzátartozója kiértécsítését nem kérte.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták; továbbá az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban – a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. §-ának (8)-(9)

bekezdése, illetve a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján – a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

A jelentésben nincs feltüntetve az előállítás oka megszűnésének, illetve a panaszos szabadon bocsátásának időpontja.

e) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, az átvizsgálás, valamint az előállítás jogszerű és szakszerű, a testi kényszer alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

f) A rendőrség továbbította a Testületnek a panaszos előállító helyiségbe történt elhelyezése során tett nyilatkozatait.

Az első feljegyzés szerint a panaszos az előállított jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának módját, illetve a jogorvoslati lehetőségeit a szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte. A nyilatkozaton szerepel az is, hogy hozzátartozója (édesanyja) kiértesítését kérte. A nyilatkozatot a panaszos aláírta.

A második nyilatkozat az előzőek mellett azt is tartalmazza, hogy az előállítás várható időtartama 8 + 4 óra. Sérülése az előállítás során keletkezett, panasza az előállítással kapcsolatban van. A panaszos hozzátartozójának kiértesítése 14 óra 40 perckor megtörtént, amelyről a tájékoztatást a panaszos tudomásul vette. 5 órát meghaladó fogvatartása esetére úgy nyilatkozott a panaszos, hogy élelmezést kér; 18 óra 20 perckor 1 db konzervet és 3 szelet kenyert vett át a rendőröktől. Az előállító helyiségből panasz- és sérülésmentesen, külsérelmi nyom nélkül távozott 19 óra 13 perckor. A panaszos a nyilatkozatot minden szükséges helyen aláírta.

g) A rendőrség továbbította az ügyeletes fogdaorvos által készített, a befogadásakori orvosi véleményt.

A 13 óra 25 perckor végzett vizsgálat szerint a panaszos a mellkas jobb alsó bordáit fájlalta (a tömegben ráesett valaki), de levegőt kap, légzéssel összefüggő fájdalma nincs. A jobb lábszárát is érzékenynek mondta a panaszos. Rendőri bántalmazást nem panaszkodott, traumatológiával való konzultáció után rendőrségi fogdán elhelyezhetőnek minősítette az orvos.

h) A Szent János Kórház Traumatológiai szakambulanciáján kiállított járóbeteg vizsgálati lap az előzőekben ismertetett panaszokat tartalmazza. Az orvos a mellkas zúzódását diagnosztizálta a panaszosnál.

i) A panaszos előállítását foganatosító rendőröket ideiglenesen csapaterős feladat végrehajtására a BRFK Rendészeti Szervek parancsnoka, a r. hadnagy alosztályvezető kivizsgálta a rendőri intézkedést, amelynek során az alábbi megállapításokat tette.

Az alosztályvezető meghallgatta a panaszost, aki kérdésre úgy nyilatkozott, hogy nem konkrét rendőri bántalmazást panaszol. Elmondása szerint a rendőrök a tömegben igazoltatni kezdtek, és karját megragadták. Miközben kivitték a tömegből, egy rántást, majd pedig egy „ütést vagy

rúgást” érzett hátulról. Elesett, azt követően több személy ráesett. Azt, hogy ki esett rá, nem tudja, de az intézkedést végrehajtó rendőrök álltak körülötte. A panaszos nem gyanúsította egyik rendőrt sem bántalmazással, nem tudja, ki volt, aki megütötte vagy rúgta.

A személyes meghallgatása során a panaszos a rendőri intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása miatt panaszt nem terjesztett elő, írásbeli nyilatkozatot tett [ld. állásfoglalás II. rész 15) pont j) alpont].

Az alosztályvezető a személyes szabadságot korlátozó és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben ellentmondást nem észlelt. A használt kényszerítő eszköz sérülést nem okozott. Tekintettel arra, hogy a férfi az elesés következtében fájta a lábát, orvosi ellátásáról a gyorskocsi utcai fogdaorvosnál intézkedett az alosztályvezető. Ott az elsődleges vizsgálatok során semmiféle sérülést nem észleltek a panaszosnál, de további vizsgálat céljából egészségügyi intézménybe szállították.

A parancsnoki kivizsgálás szerint a személyes szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása és a kényszerítő eszköz alkalmazása szükséges, jogszerű és arányos volt; a beszerzett adatok alapján bűncselekmény gyanúja nem merült fel, a kényszerítő eszköz alkalmazása a szükséges ideig tartott és sérülést nem okozott.

j) A panaszos a rendőri intézkedés napján 13 óra 35 perkor kézzel írt nyilatkozatot készített, amely szerint a rendőri intézkedés ellen panasszal élt. Leírta, hogy igazoltatásra történő felszólításra közölte a rendőrökkel, hogy iratai a kb. 10 méterre levő hátizsákjában vannak, de szavait szinte meg sem hallva, más irányba kísérték, és „valami olyasmit” mondtak, hogy előállítják. A rendezetlenül álló tömegben kavargás támadt, amikor is a panaszos ütést, rúgást érzett hátulról, elesett, és órá pedig több személy. A panaszos nem tudja, hogy ki esett rá, de abban a pillanatban rendőrök vették körül.

k) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága szerint a személyi szabadságot korlátozó intézkedés 2011. március 15-én 11 óra 20 perctől 22 óra 5 percig tartott. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett. A dokumentum tartalmazza – más jogvédő szervezetek mellett – a Testület elérhetőségeit és a jogorvoslat előterjesztésére nyitva álló határidőt is. Az igazolásra kézirással rávezették, hogy 22 óra 5 perkor a panaszos a személyi igazolványát és a lakcímkártyáját átvette. A dokumentumot a panaszos aláírta.

l) A rendőrkapitányság továbbította a Testület részére az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló határozatot is.

A határozat indokolása szerint az eljárási cselekmények, a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatásához az előállítás időtartamának meghosszabbítása indokoltá vált, ezért a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt előállított panaszos előállításának időtartamát 4 órával – 2011. március 15-én 23 óra 20 percig – meghosszabbították.

16) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszos ellen, a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt indult eljárásban keletkezett iratanyagot, amely a fentebb ismertetett iratok mellett tartalmazza a panaszos mint eljárás alá

vont személy meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet is, amely cselekményt a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályának két r. hadnagya fogatosított, és amelyen jogi képviselő is részt vett.

A panaszos előadta, hogy 10 óra 30 perc körül egyedül érkezett a Hősök terére, a Múcsarnok előtti területre, ahol leparkolta a motorkerékpárját. A panaszos egy zászlót is vitt magával, amin ugyanaz az embléma van, mint a ruháján. A panaszos interneten olvasott a rendezvényről, és azért ment oda, hogy a sámán dobokat hallgassa.

A panaszos a rendezvényen a színpad előtt állt, az egyik zászlós mellett. Látta, hogy a zöld ruhás emberek és más személyek keverednek, ezért gondolta, hogy ő is beáll oda. Azt nem tudta a panaszos, hogy mások milyen célból tartózkodtak a területen. A tömegbe beállt a panaszos úgy, hogy a színpad és közötté egy sornyi ember állt.

Három rendőr lépett a panaszoshoz, egyikük igazolásra hívta fel. A panaszos elmondta, hogy nem messze, a járművénel vannak az iratai. Abban a pillanatban azt mondták neki a rendőrök, hogy előállítják, pontos közlésükre azonban nem emlékszik.

A rendőrök megfogták a panaszost, és mielőtt vezetni kezdték, szólt nekik, hogy igazolvány kifelé van, 10 méterre. Mintha meg sem hallották volna a rendőrök, és a tömeg felé kezdték vezetni. A panaszos nem értette, hogy miért a tömegen keresztül viszik ki a rendőrök, és miért nem engedték a járművéhez az igazolványáért.

A rendőrök kb. 40 méteren át a tömegen keresztül vitték a panaszost. A panaszos elmondta nekik, hogy magától megy, de a rendőrök fogták őt. A panaszos nem tanúsított ellenállást.

A panaszos egyszer csak azt érezte, hogy valaki hátulról mintha megütné vagy rúgná jobb vádliját, és elesett. A panaszosra többen ráestek. A panaszos feltételezése szerint mögötte csak a rendőrök mentek, és feltehetően ők estek rá. Később mondta el neki az egyik rendőr, hogy a panaszos alá került. A zászló a panaszossal együtt elborult. A következő pillanatban a rendőrök felrántották a földről, talpra állították, és mindkét kezét kitekerték, majd a gépkocsihoz vitték. Az egyik rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy „három vagyunk magával szemben”. A rendőrségi gépkocsinál kipakoltatták a panaszos zsebeit és közölték, hogy előállítják. A panaszos adatait lekérdezték.

A rendőrök közölték, hogy feljelentik a panaszost, és közölte, hogy „valamilyen nyilatkozat” kitöltését megtagadta. A panaszos állítása szerint azonban a rendőrök semmiféle nyilatkozatot nem adtak át neki aláírásra. A rendőrök telefonálgatni kezdtek, és azon tanakodtak, hogyan viszik be a panaszost. Végül rabomobillal szállították be, azonban akkor sem kértek tőle iratot.

A panaszos meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy soha nem volt a Magyar Gárda tagja. A jogi képviselője pedig azt az észrevételt tette, hogy a panaszos semmilyen felosztott társadalmi szervezet tevékenységében nem vett részt, és a panaszos ruházata sem bizonyíték arra.

A jegyzőkönyv szerint 20 óra 30 perc körül áramszünet lett a rendőrség épületében, ezért a meghallgatást 21 óra 17 perckor tudták folytatni, a jegyzőkönyvet 21 óra 50 perckor zárták le.

17) A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele [állásfoglalás 15) a) pont] szerint a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét keresték meg, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök nyilatkozzanak a panasz egyes részleteit illetően. Az érintett rendőri szerv vezetője hosszú hónapokon keresztül nem nyilatkozott a rendőri intézkedés részleteit illetően, ezért a Testület újabb felvilágosítást kért. Arról, hogy a rendőrök az intézkedés kezdetekor annak okaként és céljaként mit jelöltek meg, miért nem adtak lehetőséget az intézkedő rendőrök arra, hogy a panaszos a tőle 10 méterre levő gépjárművéből elővehesse iratait; továbbá arról, hogy a panaszos ruházat-átvizsgálása milyen ténybeli és jogi indok alapján történt, a panaszos iratai mikor kerültek elő, illetve abban a kérdésben is, hogy a panaszban említett megjegyzések elhangzottak-e és milyen formában.

A BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály vezetője összefoglaló jelentésében azt a tájékoztatást adta, hogy nyilatkoztatta az érintett rendőröket a panasz részleteit illetően. A rendőrök elmondták, hogy a panaszos olyan rendezvényen vett részt, amely az engedélyezett jellegét elveszítette, a rendezvényt biztosító rendőri erők parancsnokának többszöri felszólítása ellenére továbbfolytatta a szabálysértő tevékenységet, ezért a felszólításban foglaltaknak megfelelően kezdeményeztek rendőri intézkedést vele szemben.

Az intézkedés kezdetén a rendőrök közölték a panaszossal, hogy tekintettel arra, hogy a felszólításnak nem tett eleget, ezzel szabálysértést, valamint a szabálysértés továbbfolytatását követte el. A szabálysértés továbbfolytatása és az adatainak hitelt érdemlő megállapítása miatt előállították a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába. A rendőrök nyilatkozata szerint a panaszos a helyszínen semmilyen okmánnal nem rendelkezett, amivel hitelt érdemlően igazolta volna magát, továbbá a helyszínen azt nem is jelezte nekik, hogy a 10 méterre levő gépjárművében vannak iratai, ezért nem adtak lehetőséget arra, hogy onnan az iratait elővehesse. A rendőrök egyébként megjegyezték, hogy semmilyen körülmény nem indokolta, hogy 10-20 méteres kerülő úton, akár a panaszos járművét érintve közelítsék meg az előállító gépjárművet.

A rendőrök továbbá úgy nyilatkoztak, hogy az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján foganatosították a ruházatátvizsgálást. A rendőrök a panaszos iratainak előkerüléséről nem tudtak nyilatkozni. Egybehangzóan kijelentették viszont, hogy a panaszban említett megjegyzések nem hangzottak el, az intézkedés folyamán végig normális, emberi hangon beszéltek a panaszossal.

III.

A Testület megállapításai előtt indokoltnak tart ismertetni két videofelvételt, amelyek egy közösségi videomegosztó portálon találhatóak.

- A <http://www.youtube.com/watch?v=G3ybAF0I89Q> címen hozzáférhető videofelvételen a főszervező és Kovács Róbert rendbiztos a Hősök terén látható és hallható, amint a rendezvényvel kapcsolatos egyeztetést folytatnak. A rendbiztos telefonon kér tájékoztatást arról, hogy a főszervező által javasolt téglalapforma elfogadható-e a rendőrségnek, majd azt mondja, hogy „11 órától kezdődik a

rendezvény, jó? És előtte semmi ilyesmit. Ez majd a rendezvénynél jó lesz.” A felvételen a Kovács Róbert rendbiztos „Pro Patria Et Libertate” emblémával kitakartan látható, míg a főszervezőnek csak a hangja hallható. A videó szerkesztői által a szervezők szempontjából fontosnak tartott mondat – azaz a téglalapforma, „majd a rendezvénynél jó lesz” – kiemelésre került, és képi effektus kíséretében többször is egymás után elhangzik. A felvétel ezen momentuma kb. 1 perc hosszúságú, a hátralevő részben rendezvény jó minőségű, vágott és szerkesztett képsorai láthatók.

- A <http://www.youtube.com/watch?v=ixE96NjAYyw> címen megtalálható videofelvételen – a rendőrségi felvételek szerint 10 óra 48 perckor – kezdetét veszi a Fehér Oroszlán Dobkör, négy „reverendaszerű” fehér ruhába öltözött tagja által bemutatott szertartás. A szertartás megkezdésekor az egyik szereplő – az ekkor már nem ülő, hanem téglalap alakzatban felsorakozott – résztvevőknek a következőket mondja: „A Magyarok Istene áldjon meg minden jelenlevőt. Minket ért azon megtiszteltetés, hogy egy szertartás kereteibe foglalhatjuk azt, ami itt történik, és ugye nem valami ellen, hanem valamiért, önmagunkért és az országért.” Ezt követően felhívja a figyelmet arra, hogy ez nem egy előadás lesz, hanem egy szertartás, amelynek van eleje, közepe és vége, és kéri, hogy ne hangozzon el taps vagy más zavaró körülmény. Kéri továbbá azt, hogy tartsa meg mindenki azt az elmélyedést és „azokat a gondolatokat, amit a mai nap üzen számunkra”. Ezt követi a szertartás, amely több olyan rituális elemből áll mind verbálisan, mind tevőlegesen, amelyet feltételezhetően csak a jelenlevők értenek. A szertartás során az „áldásosztáshoz” hasonlatos mozdulatokat hajt végre az egyik „reverendaszerű” ruhába öltözött férfi, majd szertartás imával és azok eléneklésével, illetve dobszóval zárul.
- A szertartás további részei a <http://www.youtube.com/watch?v=lyqsu6rZUkQ> címen is láthatók, ahol a kép már nem csak a színpadra irányul. A téren téglalap alakzatban álló, részben terepszínű gyakorlóruhát és (Magyar Nemzeti Gárda feliratú) zöld pólót, valamint sapkát viselő résztvevőkön kívül számos, fekete egyenruhát viselő személy is látható, amint a két téglalap között, több sort alkotnak. Velük szemben a zászlósok állnak, többek között Árpád sávós, továbbá történelmi magyar zászlókkal, de szemben, középen két férfi fekete zászlót tart, az egyiket – mások mellett, ami nem kivehető – a „gárda” szó, a másikon pedig a „libertate” felirat olvasható ki. Ez alatt az idő alatt hangzik el a helyszínparancsnok három felszólítása, amelyre a résztvevők semmilyen reakciót nem mutatnak. A szertartás a többszöri „áldás, áldás, áldás” felkiáltással folyik tovább, majd megkezdődik a rendőrök gyalogos bevonulása az alakzatba, és elkezdődnek az igazoltatások.

IV.

A panaszos beadványában sérelmezte a rendőrök szolgálati fellépését (az azonosításra vonatkozó kötelezettség és az intézkedés indoka közlése hiányát), az igazoltatásának körülményeit, a kényszerítő eszközök alkalmazását, ruházatátvizsgálásának körülményeit, előállítását és annak körülményeit. Panaszolta továbbá zászlójának elvesztését, és annak rendőrségi lefoglalásról való tájékoztatásának hiányát, valamint az intézkedő rendőrök hangnemét.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak – a rendőri intézkedés időpontjában hatályban levő – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, a 13. 0-ának (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi

méltóságához, az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként vizsgálta, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés jogszerűen történt-e.

a) A Testület a kérdéssel összefüggésben a következő jogszabályi rendelkezéseket idézi.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése a rendőr intézkedési kötelezettségét rögzíti. A hivatkozott rendelkezés értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat ezen rendelkezést kiegészíti, amikor a 3. § (1) bekezdésben kimondja, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

b) A Testület továbbá utal a március 15-ei rendezvény főszervezőjének panasza alapján meghozott, 349/2011. (XII. 20.) sz. állásfoglalásában tett megállapításaira is. A rendezvények rendjének fenntartásával kapcsolatos feladatokat a jogszabályok elsődlegesen a szervezőre hárítják, aminek kapcsán a szervezőnek együttműködési kötelezettsége van a rendőrséggel, amelynek képviselője a Gytv. értelmében bármely rendezvényen jelen lehet.

A rendelkezésre álló adatokból a Testület korábbi állásfoglalásaiban kimondta, hogy a rendezvény főszervezője sok tekintetben megtette az elvárható lépéseket kötelezettségeinek teljesítésére. A rendezvényt szabályszerűen bejelentette, az egyeztetésen 2011. február 12-én részt vett, a körülmények változását 2011. március 9-én szintén bejelentette. A rendezvény reggelén, 9 óra körüli időben egyeztetés zajlott az első helyszínparancsnokkal és a rendbizzostal. A főszervező elismerte, hogy felhívták a rendőrök a figyelmét arra, hogy az esetleges alakzatban állást a rendőrség nem tartja „mostanában elfogadottnak”. Erre a főszervező akkor azt válaszolta, hogy „nem feltétlenül szeretnének a gárdisták alakzatban állni, de ragaszkodnak ahhoz, hogy a megemlékező ünnepség szemre is tetszetős legyen”.

Az <http://www.youtube.com/watch?v=G3ybAF0I89Q> címen hozzáférhető videofelvételen látható, hogy a főszervező a rendezvényt megelőzően – a pontos időpont meghatározása nélkül, de a felvételek tanúsága alapján jóval a rendezvény tényleges megkezdése (10 óra 48 perc) előtt – egyeztetett a rendbizzostal arról, hogy a résztvevők általa kívánatosnak tartott rendje olyan alakzatnak minősül-e, amelyet a rendőrség elfogadhatónak tart, vagy sem. A videofelvétel szerint a főszervező a rendbizzostól olyan tájékoztatást kapott, amely szerint az általa vázolt felállási rend, vagyis a két középen üres téglalap a rendezvény megkezdése után, azaz csak 11 órától elfogadható. Ezt követően a főszervező alappal bízhatott abban, hogy az

általába bejelentett rendezvény a jogszabályi előírásoknak megfelel és rendben, rendőri beavatkozás nélkül le fog zajlani, feltéve, hogy egyéb olyan események, illetve az események olyan láncolata nem következik be és nem alakul ki, amely a helyzetet utólag alapvetően megváltoztatja.

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) a rendbiztos feladatait a 12. §-ban rögzíti (köteles – többek között – a rendezvényt megelőzően felvenni a kapcsolatot a szervezőkkel és tájékozódni, hogy a rend fenntartása érdekében milyen intézkedéseket tettek, illetve terveznek; a szervezőkkel egyeztetni a rendezvény rendjének biztosításában kérésükre közreműködő rendőri (és együttműködő) erők feladatát, tevékenységét, illetve a rendezőkkel való együttműködés formáit; a rendezvényen jelen lenni és a szervezők kérésére a rend fenntartásában közreműködni, a rendezvényt megzavaró személyeket személyesen vagy a biztosításra kivezényelt, illetve helyszínre hívott rendőri és együttműködő erők bevonásával eltávolítani; figyelemmel kísérni a rendezvény törvényességét, továbbá bejelentéshez kötött rendezvény esetén azt is, hogy a megtartásra a bejelentésben foglaltaknak megfelelően kerül-e sor; a rendezvény résztvevőinek törvényességet veszélyeztető magatartása esetén a szervező figyelmét felhívni törvényi kötelezettségére, illetve a szervező javaslatára, kérésére vagy a biztosítás parancsnokának utasítására rendőri intézkedésekkel közreműködni a rend helyreállításában). A BM rendelet tehát széles körben ró feladatokat a rendezvény rendbiztosára annak érdekében, hogy a rendezvény szervezőjével az együttműködés kellően szoros és hatékony legyen, illetve, hogy a rendőrség – intézményvédelmi kötelezettsége keretében – hatékonyan biztosítsa azon rendezvények zavartalanságát, amelyek keretében a résztvevők a gyülekezéshez és véleménynyilvánításhoz való alapjogukat gyakorolják. A Testület meglátása szerint a rendbiztos tájékoztatása ezen követelményeknek nem mindenben felelt meg. A rendbiztos ugyanis csak a hozzáforduló főszervező konkrét kérdését (tudniillik a téglalap alakzatot) továbbította telefonon, vélhetően a helyszínparancsnoknak vagy más előljárónak, és a konkrét kérdésre kapott konkrét választ közölte szó szerint a főszervezővel, legalábbis a fenti felvétel tanúsága szerint. A rendbiztos figyelme nem terjedt ki arra, hogy ismételen felhívja arra a főszervező figyelmét, hogy önmagában az általa vázolt alakzat ugyan nem veti fel a jogsértés gyanúját, de ha más a törvényi tényálláshoz (Szabs. tv. 152/B. §) szükséges elemnek kiegészül, és azzal együttesen jelenik meg, úgy a szabálysértés gyanúja mindenképpen fennáll, amely megalapozza a rendőri intézkedést. A Testület megállapítása szerint a többszöri egyeztetés ellenére is részben a helyszínparancsnok váltás, részben a nem teljes körű rendbiztosi tájékoztatás alkalmas volt arra, hogy az egyébként az események menetét ekkor kézben tartó és egyébként offenzív magatartást tanúsító főszervező ezt hivatkozási alappá tegye a rendőri intézkedések jogszerűségének megkérdőjelezésében.

A Testület arra is felhívta a figyelmet korábbi döntésében, hogy az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdés második fordulatában meghatározott tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatban arra, hogy a „tőle elvárhatóság” zsinórmértéke nyilvánvalóan jóval magasabb egy rendezvények biztosításában jártas és a konkrét esetben több száz fős rendezvényre kijelölt rendbiztos esetén, mint egy „átlagos” rendőri fellépés alkalmával. A rendőri felvilágosítási kötelezettségnek egy olyan rendezvényen, ahol a gyülekezési jog gyakorlásának biztosítása a feladat, a rendbiztos és a helyszínparancsnok részéről a tájékoztatásnak mindig, minden részletre kiterjedőnek, egyértelműnek és – a technika mai színvonala szerint nem kizárt – dokumentálnak kell lennie. A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a nem teljes körű, főszervezőn keresztül történt rendőri felvilágosítás érintette a rendezvény további résztvevőjének, így a panaszosnak az Rtv. 24. §-ában előírt elvárható rendőri felvilágosításhoz fűződő jogát, mert hitelt érdemlő tájékoztatást a résztvevők a főszervezőtől a

szervezőkön keresztül kaphattak. **Az összes körülményre, illetve a főszervező-résztevő egymáshoz való viszonyára tekintettel csekély mértékben sérült a panaszos jogbiztonság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz fűződő joga.**

c) A rendőrségi dokumentumok alapján a rendőri intézkedéseket a felszólítások ellenére a téren tartózkodó, formaruhát viselő és alakzatban álló személyekkel szemben kezdeményeztek, akik a felszólításokra nem reagáltak. A dokumentumok szerint továbbá a panaszos a tér közepén alakzatban állt, fekete gyakorló egyenruhát, bakancsot, katonai sapkát, valamint Árpád sávós címeres karszalagot viselt és fekete zászlót tartott. A panaszos sem tett eleget a megelőző felszólításoknak.

A Testület szerint a rendőrség által hivatkozott adatok megfelelő alapot nyújtottak az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettségre: közbiztonságot, illetve a közrendet sértő cselekményt észleltek, illetve a Szolgálati Szabályzat „szabálysértés észlelése” fordulata megvalósult.

2) A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a rendőrök – bár ruházatukon azonosító számot és névkitűzőt viseltek – nem mutatkoztak be, illetve az intézkedést vezető rendőr csak annyit mondott, hogy a panaszos igazolja magát. Az intézkedés indokát a panaszossal nem közölték.

A panasz ezen részei kapcsán a Testület utal az Rtv. 20. §-ára, amely tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. Ennek ugyanakkor nem lehet olyan hatása, hogy az intézkedést akadályozza.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A szolgálati fellépés módját a Szolgálati Szabályzat 4. §-a részletezi. Annak (1) és (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha annak eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel, tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja, kivéve, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (ez esetben azt az intézkedést követően kell megtenni).

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök nem tettek nyilatkozatot az azonosításra vonatkozó kötelezettség megtartása tekintetében, ugyanakkor egyezően úgy nyilatkoztak, hogy közölték a panaszossal, hogy a hangosbemondón elhangzott rendőrségi felszólításnak nem tett eleget, amivel szabálysértést, valamint a szabálysértés továbbfolytatását követte el.

Az előállítást a szabálysértés továbbfolytatása és adatainak hitelt érdemlő megállapítása miatt foganatosították.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az intézkedő rendőrök azonosításra és az intézkedés oka közlésére előírt kötelezettségének teljesítése tekintetében nem tudott egyértelműen állást foglalni, ami miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A Testület a következőkben a panaszos igazoltatásának jogszerűségét, valamint azt a körülményt vizsgálta, hogy a panaszos állítása szerint a közelben levő irataihoz miért nem kísérték a rendőrök.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a rendőrök intézkedéseket a felszólítások ellenére a téren tartózkodó, formaruhát viselő és alakzatban álló személyekkel szemben kezdeményeztek, akik a felszólításokra nem reagáltak. Ennek jogalapja a rendőrség szerint általánosságban az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése – azon belül a közrend, közbiztonság védelme – és 30. §-ának (1) bekezdése volt.

A Testület leszögezi, hogy – bár az intézkedés idején fokozott ellenőrzés volt hatályban – megítélése szerint a panaszost egyedi magatartása (az alakzatban állás), és nem a fokozott ellenőrzés által jelentett általános felhatalmazás alapján igazoltatták a rendőrök. Emiatt az igazoltatás jogszerűségét az Rtv. 29. §-a alapján kell megítélni. A Testület itt utal a 343/2011. (IX. 30.) sz. állásfoglalásában kifejtettekre, nevezetesen arra, hogy nyilvánvalóan a gyülekezési jog tömeges és súlyos megsértését tenné lehetővé egy olyan jogértelmezés, amely szerint egy a Gytv. hatálya alá eső rendezvényen (nem a beléptetéskor, hanem már a rendezvény helyszínén, annak tartama alatt) a rendőrség arra hivatkozva igazoltathatná a résztvevőket, hogy fokozott ellenőrzés van hatályban. Egy rendezvény résztvevőjének a rendezvényen történő igazoltatását csak konkrét, egyedi okok – így pl. az adott személy által tanúsított magatartás – tehetik indokoltá. Tehát csak az Rtv. 29. §-a alapján történő igazoltatás lehet elfogadható egy ilyen kontextusban, mivel csak ez felel meg az igazoltatáshoz fűződő közérdeket a gyülekezési joggal összemérő arányossági követelménynek. Vizsgálata során ezért az Rtv. 29. §-át vette alapul a Testület.

A Szabs. tv. 152/B. §-a szerint a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését követi el az, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, illetve aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után részt vesz, vagy nyilvános rendezvényen a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruháját vagy formaruháját viseli, továbbá aki nyilvános rendezvényen olyan egyenruhát vagy formaruhát visel, amelyről – annak jellegzetes tulajdonságai miatt – bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruhája, formaruhája ismerhető fel.

Az utóbbi szabálysértési tényállás kapcsán – mivel az alapul szolgáló bírósági döntésre maga a tényállás tartalmaz utalást – a Testületnek vizsgálnia kellett a Magyar Gárda felosztatásáról hozott, mögöttes feltételként szolgáló bírósági döntést is. E körben a Testület utal az 503/2010. (XII. 15.) sz. állásfoglalásában rögzített megállapításaira az alábbiak szerint. A Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.738/2009/7. számú, 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlatta. Az ítélet hatálya az indokolás szerint kiterjed az egyesülethez kapcsolódó mozgalom működésére is. Az ítéltábla ítéletében utalt arra, hogy a Magyar Gárda (Mozgalom) nem jogképes, azt az egyesülettel szimbiózisban, az egyesületen belül, annak szervezeti egységeként működő entitásnak kell tekinteni. Igazolja ezt az, hogy az egyesület által becsatolt „együtműködési megállapodás” szerint a Magyar Gárda az egyesület „ideológiai-szellemi iránymutatását magáénak vallva” az egyesület céljait valósítja meg. Tekintve pedig, hogy az egyesület a Magyar Gárdát magában foglalja, az ítélet hatálya arra is kiterjed, „vagyis az egyesület felosztatása kapcsán a bíróság a Magyar Gárdában tevékenykedő természetes személyek együtműködésének az egyesülethez kötődő szervezeti kereteit is megszünteti”.

A bíróság értelmezésében a felosztatott szervezethez tartozás kellékei, jellemzői a zárt alakzatban vonulás, a vezényszavak használata, az egyenruha viselése, az elhangzó beszédek tartalma és a zászlók, transzparenszek jelenléte. A másodfokú ítélet 20-ik oldalán az ítélelhozó kifejti, hogy ezen elemek is részei voltak annak a tevékenységnek, amely a társadalom tagjaiban – az összes körülményt együtt értékelve, de nem feltétlenül a felsorolt feltételeket együttesen megjelenítve, tanúsítva – félelmet, riadalmat, megbotránkozást keltett a Magyar Gárda részéről és amely (többek között) jelentős szerepet játszott a szervezet társadalomellenessé nyilvánításában és megszüntetésében.

A konkrét esetben ezt követően a Testület feladata annak megítélése volt a fenti szabályok fényében, hogy a panasz tárgyául szolgáló ügyben szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúját a körülmények megalapozták-e. Amennyiben igen, úgy – a rendőrség intézkedési kötelezettsége alapján – a panaszossal szembeni igazoltatást, mint a legenyhébb intézkedési lehetőséget, jogszerűnek kell tekinteni.

A Testület ehelyütt utal gyakorlatára, amely szerint – a szabálysértés megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálnia kell azt, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény alapvető értékelését akkor, amikor a rendőrség jogalapként szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne.

Valamely szervezet tagjait a külvilág elsősorban olyan külső jegyek által képes azonosítani, mint a szervezetre jellemző ruházat vagy a tanúsított magatartás. A felosztatott Magyar Gárda egyenruhájának több olyan eleme van, amely az öltözet azonosítására alkalmas. Ilyen az Árpád sávós kendő, a fekete mellény, illetve az azzal együtt viselt fehér ing, a jellegzetes sapka. Az egyenöltözetten túl jellemző volt a Magyar Gárdára a katonás megjelenés: szervezet tagjai katonai vezényszavak kíséretében, sorokba rendeződve jelentek meg a kívülállóknak előtt, a tagok katonai rendfokozatot kaptak. Egyértelműen a szervezethez tartozásra utalt az „Adjon az Isten! Szébb jövőt!” speciális köszöntés alkalmazása, továbbá a gárdisták ruházatában is megmutatkozó jelképek megjelenítése egyéb használati tárgyakon, zászlókon, transzparenszekon.

A panaszolt esetben a helyszínen a rendezvény résztvevői a Magyar Gárdával ugyan nem azonosítható formaruhában, de katonás rendben érkeztek meg, vezényszavakat használtak, és katonai jelleget mutató rendben helyezkedtek el, továbbá az egyesületre, illetve a mozgalomra utaló speciális köszöntést („Adjon az Isten! Szébb jövőt!”) használtak, és a zászlókon, kellékeken a Magyar Gárdára jellemző szimbólumok is felfedezhetők voltak. Emellett a szervezet elnevezése – Magyar Nemzeti Gárda – egyértelműen utal a Magyar Gárdára. A panaszos saját bevallása szerint is az egyforma (zöld) ruházatot viselő, sorban álló személyek között vett részt a rendezvényen a téren felállított négyszögformában állva.

A Testület álláspontja szerint – anélkül, hogy ez a szabálysértés megvalósulása kérdésében állást foglalna – a fenti jegyek alapján a rendőrségben felmerülhetett az az intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú, hogy a rendezvény résztvevőinek – így a panaszosnak is – a magatartása alkalmas lehet a Szabs. tv. 152/B. §-ában foglalt feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértésének megvalósítására.

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentésben a rendőrök az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés (1) fordulatát jelölték meg az igazoltatás okaként. **A Testület megítélése szerint a fentebb részletezettek alapján a rendőrök a közrend, közbiztonság védelme törvényi fordulat alapján (a szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt) megfelelő jogalap birtokában jártak el a panaszos igazoltatásakor, így azzal jogszerűen korlátozták a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.**

b) A panaszos állítása szerint az iratai a tőle kb. 10 méterre parkoló járművében voltak, ennek ellenére a rendőrök nem voltak hajlandók vele odamenni, hogy hitelt érdemlően azonosíthassa magát.

Az Rtv. 29. §-ának (2)-(4) bekezdései szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. Az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát. A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszosnál nem volt olyan irat, amellyel személyazonosságát hitelt érdemlően igazolhatta volna. Az intézkedő rendőrök utóbb szintén hasonlóan nyilatkoztak, illetve elmondták, hogy a helyszínen nem is jelezett olyat feléjük, hogy a 10 méterre levő gépjárművében vannak iratai, ezért nem adtak lehetőséget arra, hogy onnan az iratait elővehesse. A rendőrök megjegyezték azt is, hogy semmilyen körülmény nem indokolta, hogy 10-20 méteres kerülő úton, akár a panaszos járművét érintve közelítsék meg az előállító gépjárművet.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében, ami miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

4) A panaszos sérelmezte a szolgálati gépkocsinál foganatosított ruházatátvizsgálást is, azt, hogy kipakoltatták zsebeit, és közben megjegyzéseket tettek a rendőrök.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, valamint a rendőrök utóbb tett nyilatkozata alapján a ruházatátvizsgálás jogszabályi alapja az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése volt. A megjelölt törvényhely szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele ezt azzal egészítette ki, hogy az intézkedés célja az volt, hogy a rendőrök testi épségét a közbiztonságra esetlegesen veszélyes eszközök, tárgyak megtalálásával megóvják, amely „egyébiránt kényszerintézkedések végrehajtása során szakmai standard”.

A Testület megállapítása szerint – tekintettel arra, hogy a rendőrök a panaszos előállítását foganatosították – a panaszos ruházatának átvizsgálása megfelelő joggalalappal történt, amellyel a személyi integritáshoz való jogát jogszerű korlátozásnak vetették alá.

A ruházatátvizsgálás során elhangzott állítólagos rendőri megjegyzéseket a Testület külön pontban [állásfoglalás IV. rész 8) pont] érdemben vizsgálta.

5) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök indokoltságát és jogszerűségét.

A panaszos állítása szerint akkor, amikor elesését követően a rendőrök a földről felhúzták, mindkét kezét hátracsavarva kísérték a rendőrségi mikrobuszhoz. A panaszos megkérdezte tőlük, hogy „muszáj-e ennyire kitekerni a kezeit”, amire az egyik rendőr azt felelte, hogy „muszáj”. A panaszos előadta ugyanakkor, hogy kezdettől fogva nem tanúsított ellenállást. A panaszossal szemben a rendőrök bilincset is alkalmaztak a Gyorskocsi utcai rendőrségi objektumba történő beszállításkor, illetve amikor onnan a Szent János Kórházba szállították vizsgálatra. Csak a közvetlen orvosi vizsgálatok ideje alatt vették le róla a bilincset. A panaszos állítása szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt előzetes figyelmeztetés nem történt, és kb. 4-5 órát tartották megbilincselte állapotban.

a) Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – az intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (2) bekezdése meghatározza, hogy mit kell a kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek tekinteni: azt a célzatos, fizikai erőfelfejtással járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson. A Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdése értelmében továbbá testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény

vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a kényszerítő eszközt a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, az 57. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható. A (2) bekezdés szerint a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti. A kényszerítő eszköz alkalmazását a Szolgálati Szabályzat említett 57. §-ának (3) bekezdése alapján jól hallhatóan, közérthetően és határozott módon meg kell előznie a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, illetve az arra vonatkozó figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elvei között kerül rögzítésre az arányosság követelménye (15. §) és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveiről szóló rendelkezés (16. §). Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-a pedig kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén és az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (1) bekezdése rámutat, hogy a kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent: súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének garanciális előírása továbbá, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

b) A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele a kényszerítő eszköz alkalmazásokkal összefüggésben azt tartalmazza, hogy – előzetes figyelmeztetést követően – a rendőrök testi kényszert azért alkalmaztak, mert a panaszos a rendőri intézkedésnek a felszólításokat követően passzívan ellenállt. Bilincset ezek a rendőrök nem alkalmaztak, „tekintettel arra, hogy a rendőröket körülvevő tömeg egyre indulatosabbá vált, ami miatt a bilincselést nem tudták volna végrehajtani, valamint az előállított személy is együttműködővé vált”, így további kényszerítő eszköz alkalmazását a rendőrök nem tartották indokoltnak. Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint az előállítás során a panaszos többszöri felszólításra sem volt hajlandó együttműködni, és a rendőrökkel menni, ezért felszólították, hogy „a törvény nevében” a rendőri intézkedésnek vesse alá magát, mert ha nem együttműködő, akkor vele szemben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. A panaszos azonban a rendőri felszólítást figyelmen kívül hagyta, és „bamba tekintettel bámult maga elé”, ezért testi kényszer alkalmazásával rendőrök a két karját megfogták, így próbálták kivezetni a tömegből. A panaszos elesett, amikor felhúzták onnan a rendőrök, elvezető fogással a szolgálati gépkocsihoz vitték. A jelentésben is az szerepel, hogy a testi kényszer alkalmazását követően bilincset nem alkalmaztak, mert a tömeg egyre indulatosabbá vált, és azt nem tudták volna biztonságosan végrehajtani, ezért a lehető legrövidebb idő alatt vezették a szolgálati gépkocsihoz. Időközben pedig a panaszos együttműködővé vált. A jelentés szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt előzetes figyelmeztetés történt.

A rendőrség ugyanakkor a bilincselés részleteit illetően – annak ellenére, hogy a Testület több kérdést tett fel, hogy megtudja, mi volt annak ténybeli és jogi indoka, volt-e előzetes figyelmeztetés, mennyi ideig tartott a bilincs alkalmazása – semmilyen információval nem szolgált.

c) A Testület a testi kényszer indokoltsága tekintetében – figyelemmel a hatáskörére irányadó Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére is – nem vizsgálta azt, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a rendőrség által hivatkozott szabálysértést, hanem csak azt, hogy a testi kényszer Rtv. szerinti fennálltak-e az adott esetben. A Testület megítélése szerint a panaszos azzal, hogy a rendőri intézkedésnek ellenszegült, a rendőröket jogszerű intézkedésük befejezésében megakadályozta. A Testület álláspontja szerint a panaszos passzív ellenszegülése indokoltá tette a karok megfogásával megvalósuló testi kényszer alkalmazását, annál is inkább, mivel tömegben keresztül kellett őt vezetni az előállító gépkocsihoz. Ott a kényszerítő eszköz további alkalmazásával felhagytak a rendőrök.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök által alkalmazott testi kényszer indokoltnak és arányosnak tekinthető, amely nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát. Az előzetes figyelmeztetés megtörténte tekintetében az ellentmondó bizonyítékok miatt ugyanakkor a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

A bilincs alkalmazásának vizsgálatával kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára. Eszerint: amennyiben a rendőrség nem cáfolja a panaszos állítását – illetőleg a rendelkezésre álló körülmények nem támasztanak kétséget azzal kapcsolatban –, úgy a Testület a döntését a panaszosi állításra alapozza. A Testület ebben a kérdésben ezért a panaszos azon állítását fogadta el. **A Testület álláspontja szerint – figyelemmel arra is, hogy a rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos együttműködővé vált – a bilincs alkalmazása indokolatlan és aránytalan volt. A bilincskalkalmazással a rendőrök sértették a panaszos emberi méltóságához, illetve a személyi szabadsághoz fűződő jogát. A Testület a**

jogsérelem súlyosságát növelő tényezőként vette figyelembe, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására több órán keresztül került sor, és azt az egészségügyi intézményben is alkalmazták. A rendőrség részéről való információszolgáltatás hiányában továbbá úgy foglalt állást, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző figyelmeztetés nem hangzott el, amivel sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát is.

6) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának indokoltságát, valamint az előállítás sérelmezett körülményeit.

a) Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás és az előállítás okait.

Az előállítás okaként az annak végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés a) pontját és f) pontjának I. fordulát jelölték meg. A hivatkozott törvényhelyek szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja; illetve azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A rendezvényen kitöltött jelentőlapon az előállítás okaként a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértését tüntették fel, tényállásként pedig azt írták le, hogy „utasításra Gárda motívumot magukon viselő személyek szab. továbbfolytatása. Rendőri intézkedésnek passzívan ellenállt.” Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben az szerepel, hogy a rendőrség által tett harmadik felszólítást követően a panaszost 11 óra 20 perckor felszólították személyazonosságának igazolására, aki azonban azt közölte, hogy személyi igazolványa, illetve olyan okmány, amivel hitelt érdemlően igazolni tudná magát, nincs nála. A rendőrök az előállítás okaként azt közölték, hogy a rendezvény felosztatásával kapcsolatos felszólításoknak nem tett eleget és ezzel szabálysértést, valamint a szabálysértés továbbfolytatását követte el, továbbá adatait hitelt érdemlően meg kell állapítani.

A Testület az állásfoglalás IV. rész 3) b) pontjában tett megállapításának megfelelően – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos igazolhatta volna magát vagy nem, amennyiben a közelben levő gépjárművéhez kísérik a rendőrök, és az állítólag ott tartott iratait átadja. **Ez alapján a Testület szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján történt előállítás tekintetében a panaszos személyes szabadsághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

Az előállítás okai között szerepelt emellett az is, hogy a panaszos a szabálysértést a felszólítás ellenére továbbfolytatta. **Ezzel összefüggésben a Testület – összhangban az állásfoglalás IV. rész 1) és 3) a) pontjában írtakkal – azt állapította meg, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján kellő jogalap birtokában történt.**

Az előállítás kapcsán a Testület vizsgálta az intézkedés arányosságát is, tekintettel arra, hogy a rendőrség az előállítás mérlegelés szerinti okaira hivatkozva foganatosította a panaszossal szembeni személyi szabadságot korlátozó intézkedést. [Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdésében rögzített okok tekintetében a törvényi szóhasználat („előállíthatja”) az intézkedő rendőrnek mérlegelési lehetőséget biztosít.]

A rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség a további eljárási cselekmények elvégzése érdekében megfelelően döntött a panaszos előállításáról. **A Testület megítélése szerint a panaszos előállítása arányosnak tekinthető.**

b) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának időtartamát is.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

Jelen ügyben az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. március 15-én 11 óra 20 perctől 22 óra 5 percig tartott. Az arról szóló határozat szerint az előállítás időtartamát egy ízben, 4 órával, 23 óra 20 percig meghosszabbította a rendőrség. A határozatot közölték a panaszossal is.

A rendőrségi dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg. A panaszost 11 óra 20 perckor vonták rendőri intézkedés alá a Hősök terén. 11 óra 35 perckor a panaszos a fogdai átkísérőktől egy r. zászlóshoz került át, aki 12 óra 35 perckor a Gyorskocsi utcai objektumban adta át az előállítottat. A rendőrségi fogdán az alosztály r. törzszászlósa felügyelt a személyre (rendőrségi fogdán ekkor tehát nem helyezték még el) az orvosi vizsgálat elvégzéséig. 13 óra 25 perctől a fogdaorvos megvizsgálta a panaszost. Ezt követően az előállítást foganatosító rendőrök parancsnoka meghallgatta a panaszost a rendőri intézkedés részleteiről (ennek pontos időpontja a Testület előtt nem ismeretes), illetve a panaszos kézírással panaszt készített, amelynek időpontjaként 13 óra 35 percet tüntetett fel. Mivel a panaszos a fogdaorvosi vizsgálaton fájdalmat jelzett, további orvosi vizsgálatokat végeztek a Szent János Kórházban – 15 óra 57 perctől kezdődően. A következő időpont, ami a dokumentumokban szerepel, 18 óra 15 perc, amikor is az előállítással kapcsolatos dokumentumokat kitöltötték és azokat a panaszos aláírta. Előállító helyiségben 18 óra 20 perc és 19 óra 15 perc között tartották a panaszost, és ezen idő alatt (18 óra 20 perckor) ételmet is biztosítottak számára. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos mint eljárás alá vont személy meghallgatása 19 óra 56 perckor kezdődött és 21 óra 50 percig tartott. Ezen eljárási cselekmény közben, dokumentáltan 20 óra 30 perc és 21 óra 17 perc között, áramszünet volt az épületben. A panaszost 22 óra 5 perckor szabadon bocsátották.

A Testület végigtekintve az egyes időpontokon, úgy ítélte meg, hogy a 12 óra 35 perctől 13 óra 25 percig tartó időtartam alatt nem történt eljárási cselekmény a panaszossal szemben, mert az orvosi vizsgálatra kellett várnia. Ekkor az előállításával kapcsolatos nyilatkozatok kitöltése sem történt meg. Mivel a rendőrség nem közölte, hogy a panaszossal mikorra érték vissza a kórházból, az előállító helyiségben való elhelyezéséig tartó időszakot nem tudta vizsgálni. Az ott töltött kevesebb mint egy órás időtartamot – tekintettel arra, hogy a panaszos étkezése is ezen időpontra tehető – a Testület nem találta eltúlzottnak. A következő időtartam pedig a panaszos meghallgatásával telt el, ami a rendőrségnek fel nem róható okból hosszabbodott meg mintegy háromnegyed órával.

A Testület az említett 50 perces időtartam tekintetében – figyelemmel arra is, hogy az előállítás maximális (8 +4 óras) időtartamát a panaszos majdnem teljes egészében kitöltötte – megállapította a panaszos személyes szabadsághoz való jogának megsértését.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés során zászlóját elveszítette, és azt vélelmezte, hogy azt a rendőrség foglalta le, de arról semmilyen dokumentumot nem kapott, és a rendőrség szóban sem adott neki arról tájékoztatást.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A rendőrségi dokumentumok egyezően azt tartalmazzák, hogy a rendőri intézkedés kezdetén a panaszos zászlót tartott a kezében. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint, amikor a panaszost testi kényszer alkalmazásával a tömegből kivezették a rendőrök, azt tapasztalták, hogy a tömegben több hangadó személy azt kiabálja, hogy „a zászlót ne hagyjátok, hogy elvigyék”. Ezt követően egy 10-15 fős csoport őket körbevette és a panaszos jobb kezéből egy ismeretlen férfi a zászlót kitepte. A zászló elvétele miatt egyébként a panaszos az egyensúlyát elvesztette, és ennek következtében megsérült. A jelentés szerint a panaszostól az ismeretlen személy elvitte a gárda zászlót.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján elfogadta a rendőrség választát, ezért rendőrségi mulasztást nem állapított meg, így a panaszos tulajdonhoz való joga nem sérült.

8) A panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőrök hangnemét. Állítása szerint az egyik rendőr hatalmi erőfölényt fitogtatott (azt mondta, hogy „úgyis hárman vagyunk magával szemben”). A ruházátvizsgálás során a fa keresztje elővételekor, valamint a nála esetleg feltalálható szűrő-vágó eszközzel kapcsolatban megjegyzéseket tettek a rendőrök.

A Testület ezzel összefüggésben ismételten idézi az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményeknek is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A rendőrök nyilatkoztatásuk során egybehangzóan kijelentették, hogy a panaszban említett megjegyzések nem hangzottak el, az intézkedés folyamán végig normális, emberi hangon beszéltek a panaszossal.

A Testület az intézkedő rendőrök hangneme, viselkedése tekintetében – az ellentmondó bizonyítékok miatt – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A Testület első ízben történt felvilágosítás kérése alapján a BRFK hivatalvezetője az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének címzett, 2011. május 12-ei keltezésű levelében azt írta a panaszossal összefüggésben, hogy „a panaszossal szemben intézkedő rendőrök nyilatkoztatása céljából kivizsgálásra kértem fel a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, amelynek eredményét pótlólag terjesztem fel”, valamint „a panaszos iratainak „előkerülésével”, illetőleg a rendőri megjegyzésekkel kapcsolatban vizsgálatra kértem fel a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, amelynek eredményét szintén pótlólag terjesztem fel”. A BRFK Hivatalvezetője ugyanazon a napon levelet írt a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének is, amelyben kérte, hogy a panaszos tekintetében korábban feltett kérdések tekintetében folytasson le kivizsgálást és annak eredményéről a BRFK Hivatalát 2011. május 18. napjáig értesítse, tekintettel arra, hogy a sérelmezett rendőri intézkedést a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai fogatosították.

A BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője nem tett eleget a kérésnek, ezért a Testület újabb felvilágosítást kért a panaszolt intézkedés részleteit illetően, amelynek csak hosszabb idő elteltével tett eleget az érintett rendőri szerv. A hiányzó nyilatkozatok a Testület állásfoglalásának kialakításához elengedhetetlenül szükségesek voltak.

Az adatszolgáltatás hosszadalmas volta miatt a Testületnek önhibáján kívül nem volt lehetősége arra, hogy az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdésében írt 90 napos határidőt megtartsa.

VI.

A Testület megítélése szerint a rendőrség felvilágosítási kötelezettségének hiányos teljesítése miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület vizsgálata során ugyanakkor megállapította, hogy a panaszossal szemben a rendőrség intézkedési kötelezettsége fennállt. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt a szolgálati fellépés módja, a panaszos irataihoz való hozzáférés, a tanúsított hangnem és a panaszos zászlajának eltűnése tekintetében alapjogi sérelem nem volt megállapítható. A Testület megítélése szerint a panaszos igazoltatására, és a szabálysértés továbbfolytatása miatti előállítására indokoltan és jogszerűen került sor. A kényszerítő eszközök közül a testi kényszert úgyszintén jogszerűen és indokoltan alkalmazták a rendőrök, ellenben a bilincsalkalmazás indokolatlan és jogsértő volt. Az előállítás időtartamával összefüggésben a Testület úgyszintén alapjogi sérelmet állapított meg.

Az egyes alapjogok sérelme összességében elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelemet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a

rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2012. március 21.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET